Štvrtok 21. januára 2021

P9_TA(2021)0025

Stratégia EÚ pre rodovú rovnosť

Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. januára 2021 o stratégii EÚ pre rodovú rovnosť (2019/2169(INI))

(2021/C 456/19)

Európsky parlament,

— so zreteľom na články 2 a 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii a články 6, 8, 10, 83, 153 a 157 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na články 21 a 23 Charty základných práv Európskej únie,

— so zreteľom na Agendu OSN 2030 pre udržateľný rozvoj a na ciele udržateľného rozvoja, najmä na cieľ 5 a jeho cieľové hodnoty a ukazovatele,

— so zreteľom na Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) z 18. decembra 1979,

— so zreteľom na smernice prijaté od roku 1975, ktoré sa venujú rozličným aspektom rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi (smernica 79/7/EHS ([1]), smernica 86/613/EHS ([2]), smernica 92/85/EHS ([3]), smernica 2004/113/ES ([4]), smernica 2006/54/ES ([5]), smernica 2010/18/EÚ ([6]) a smernica 2010/41/EÚ ([7])),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1158 z 20. júna 2019 o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, ktorou sa zrušuje smernica Rady 2010/18/EÚ ([8]) (smernica o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom),

— so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zlepšení rodovej vyváženosti medzi nevýkonnými riadiacimi pracovníkmi spoločností kótovaných na burze a súvisiacich opatreniach (smernica o zastúpení žien vo vrcholových orgánoch) (COM(2012)0614), ktorý Komisia predložila 14. marca 2012,

— so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor),

— so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady zo 4. marca 2016 o uzavretí Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu v mene Európskej únie (COM(2016)0109),

— so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 6. marca 2019 s názvom Správa za rok 2019 o rovnosti žien a mužov v EÚ (SWD(2019)0101),

---

([1]) Smernica Rady 79/7/EHS z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením (Ú. v. ES L 6, 10.1.1979, s. 24).

([2]) Smernica Rady 86/613/EHS z 11. decembra 1986 o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vykonávajúcimi činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby vrátane činnosti v poľnohospodárstve a o ochrane samostatne zárobkovo činných žien počas tehotenstva a materstva (Ú. v. ES L 359, 19.12.1986, s. 56).

([3]) Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (Ú. v. ES L 348, 28.11.1992, s. 1).

([4]) Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (Ú. v. EÚ L 373, 21.12.2004, s. 37).

([5]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 23).

([6]) Smernica Rady 2010/18/EÚ z 8. marca 2010, ktorou sa vykonáva revidovaná Rámcová dohoda o rodičovskej dovolenke uzavretá medzi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a ETUC a zrušuje smernica 96/34/ES (Ú. v. EÚ L 68, 18.3.2010, s. 13).

([7]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/41/EÚ zo 7. júla 2010 o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi vykonávajúcimi činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby a o zrušení smernice Rady 86/613/EHS (Ú. v. EÚ L 180, 15.7.2010, s. 1).

([8]) Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 79.

— so zreteľom na svoje uznesenie z 13. februára 2020 o prioritách EÚ pre 64. zasadnutie Komisie OSN pre postavenie žien ([9]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 30. januára 2020 o rozdieloch v odmeňovaní žien a mužov ([10]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 13. februára 2019 o odmietavom postoji k právam žien a rodovej rovnosti zaznamenanom v EÚ ([11]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o pristúpení EÚ k Istanbulskému dohovoru a ďalších opatreniach na boj proti rodovo motivovanému násiliu ([12]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2018 o rodovej rovnosti v mediálnom sektore v EÚ ([13]),

— so zreteľom na index rodovej rovnosti za rok 2019, ktorý 15. októbra 2019 uverejnil Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (ďalej len „EIGE“),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2019 o rodovej rovnosti a daňovej politike v EÚ ([14]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2018 o uplatňovaní hľadiska rovnosti žien a mužov v obchodných dohodách EÚ ([15]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 3. októbra 2017 o posilnení ekonomického postavenia žien v súkromnom a vo verejnom sektore v EÚ ([16]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. júna 2017 o potrebe stratégie EÚ na odstránenie rozdielov v dôchodkoch žien a mužov a na predchádzanie tomuto javu ([17]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2017 o rovnosti žien a mužov v Európskej únii v období 2014 – 2015 ([18]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. februára 2017 o podpore rodovej rovnosti v oblasti duševného zdravia a klinického výskumu ([19]),

— so zreteľom na Dohovor Medzinárodnej organizácie práce (ďalej len „MOP“) č. 100 o rovnakom odmeňovaní pracujúcich mužov a žien za prácu rovnakej hodnoty z roku 1951 a na Dohovor MOP č. 190 o násilí a obťažovaní z roku 2019,

— so zreteľom na odporúčanie Komisie zo 7. marca 2014 týkajúce sa posilnenia zásady rovnakej odmeny pre ženy a mužov prostredníctvom transparentnosti ([20]),

— so zreteľom na dokument Komisie s názvom Strategický záväzok k rodovej rovnosti na obdobie rokov 2016 – 2019,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. novembra 2017 s názvom Akčný plán EÚ na roky 2017 – 2019: Riešenie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov (COM(2017)0678),

— so zreteľom na správu Komisie za rok 2019 o rovnosti žien a mužov v EÚ,

— so zreteľom na závery Rady z 13. júna 2019 o odstraňovaní rozdielu v odmeňovaní žien a mužov: kľúčové politiky a opatrenia,

— so zreteľom na svoje uznesenie z 26. mája 2016 o chudobe: rodové hľadisko ([21]),

---

([9]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0039.
([10]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0025.
([11]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0111.
([12]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0080.
([13]) Ú. v. EÚ C 390, 18.11.2019, s. 19.
([14]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0014.
([15]) Ú. v. EÚ C 162, 10.5.2019, s. 9.
([16]) Ú. v. EÚ C 346, 27.9.2018, s. 6.
([17]) Ú. v. EÚ C 331, 18.9.2018, s. 60.
([18]) Ú. v. EÚ C 263, 25.7.2018, s. 49.
([19]) Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 99.
([20]) Ú. v. EÚ L 69, 8.3.2014, s. 112.
([21]) Ú. v. EÚ C 76, 28.2.2018, s. 93.

Štvrtok 21. januára 2021

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. novembra 2017 o boji proti nerovnostiam ako prostriedku na podporu tvorby pracovných miest a rastu ([22]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 26. februára 2014 o sexuálnom vykorisťovaní a prostitúcii a ich vplyve na rodovú rovnosť ([23]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2016 o vonkajších faktoroch, ktoré predstavujú prekážku pre podnikanie žien v Európe ([24]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. apríla 2017 o ženách a ich úlohách vo vidieckych oblastiach ([25]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2018 o službách starostlivosti v EÚ na zlepšenie rodovej rovnosti ([26]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2020 o koordinovanom postupe EÚ v boji proti pandémii COVID-19 a jej dôsledkom ([27]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2018 o ženách, rovnosti medzi ženami a mužmi a klimatickej spravodlivosti ([28]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. apríla 2016 o rodovej rovnosti a posilnení postavenia žien v digitálnom veku ([29]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2015 o stratégii Európskej únie pre rovnosť medzi ženami a mužmi na obdobie po roku 2015 ([30]),

— so zreteľom na závery Rady z 10. decembra 2019 o hospodárstvach uplatňujúcich rodovú rovnosť v EÚ: ďalší postup,

— so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv, najmä na jeho zásady 1, 2, 3, 6, 9, 11, 12 a 15,

— so zreteľom na akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť II a na spoločný pracovný dokument útvarov s názvom Rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien: ako môžu vonkajšie vzťahy EÚ v období 2016 – 2020 zmeniť život dievčat a žien (SWD(2015)0182),

— so zreteľom na Pekinskú deklaráciu, akčnú platformu a na výsledky jej hodnotiacich konferencií,

— so zreteľom na Medzinárodnú konferenciu o populácii a rozvoji (ICPD), jej akčný program a výsledky jej hodnotiacich konferencií,

— so zreteľom na Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCC) Parížsku dohodu z roku 2016 a posilnený pracovný program z Limy týkajúci sa rodovej rovnosti a jeho akčný plán pre rodovú rovnosť z decembra 2019,

— so zreteľom na prieskum Agentúry pre základné práva (FRA) s názvom Násilie páchané na ženách: celoeurópsky prieskum, ktorý bol zverejnený v roku 2014,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0152),

— so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 7. mája 2020 s názvom Demografické výzvy v EÚ vzhľadom na hospodárske a rozvojové nerovnosti,

---

([22]) Ú. v. EÚ C 356, 4.10.2018, s. 89.
([23]) Ú. v. EÚ C 285, 29.8.2017, s. 78.
([24]) Ú. v. EÚ C 11, 12.1.2018, s. 35.
([25]) Ú. v. EÚ C 298, 23.8.2018, s. 14.
([26]) Ú. v. EÚ C 363, 28.10.2020, s. 80.
([27]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0054.
([28]) Ú. v. EÚ C 458, 19.12.2018, s. 34.
([29]) Ú. v. EÚ C 66, 21.2.2018, s. 44.
([30]) Ú. v. EÚ C 407, 4.11.2016, s. 2.

— so zreteľom na Európsku chartu rovnosti žien a mužov na miestnej úrovni,

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanoviská Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, Výboru pre kultúru a vzdelávanie a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A9-0234/2020),

A. keďže právo na rovnaké zaobchádzanie je dôležité základné právo uznané v zmluvách Európskej únie a v Charte základných práv EÚ a pre jej ďalší rozvoj je odmysliteľné;

B. keďže za rok 2019 dosiahli členské štáty v indexe rodovej rovnosti EÚ v priemere 67,4 bodu zo 100 a toto skóre sa od roku 2005 zlepšilo len o 5,4 bodu;

C. keďže škodlivé štruktúry a stereotypy na celom svete nerovnosť prehlbujú a keďže odstránením týchto štruktúr a stereotypov sa rodová rovnosť podporí; keďže presadzovanie rodovej rovnosti a investície do žien a dievčat spoločnosti ako celku nielen prospievajú, ale sú cieľom osebe; keďže je dôležité preskúmať pretrvávanie a hlavné príčiny javu tzv. deravého potrubia; keďže na presadzovanie demokratických hodnôt, základných práv a predovšetkým práv žien je potrebné silné hnutie za práva žien a keďže hrozby pre práva žien predstavujú hrozbu aj pre demokraciu;

D. keďže diskriminácia na základe rodovej identity sa často spája s diskrimináciou na základe identity ako pohlavie, rasa, farba pleti, etnický alebo sociálny pôvod, genetické vlastnosti, jazyk, náboženstvo alebo viera, politické alebo akékoľvek iné presvedčenie, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia, trieda a/alebo štatút migranta, čo vedie k dvojitej a viacnásobnej diskriminácii; keďže v každej politike rodovej rovnosti je nevyhnutná horizontálna prierezová perspektíva, aby bolo možné rozpoznať a riešiť tieto početné hrozby diskriminácie; keďže v politikách EÚ sa doteraz nezaviedol prierezový prístup a väčšinou sa zameriavajú na individuálny rozmer diskriminácie, čo nerieši jej inštitucionálny, štrukturálny a historický rozmer; keďže uplatňovanie prierezovej analýzy nám nielen umožňuje pochopiť štrukturálne prekážky, ale ponúka aj dôkazy pre vytvorenie referenčných hodnôt a stanovenie cesty k strategickým a účinným politikám proti systémovej diskriminácii, vylúčeniu a rodovej nerovnosti, a keďže takéto úsilie musí riešiť všetky formy diskriminácie s cieľom dosiahnuť rodovú rovnosť pre všetky ženy;

E. keďže EÚ prijala dôležité právne predpisy a dosiahla kľúčový pokrok na ceste k rodovej rovnosti; keďže toto úsilie sa však v posledných rokoch spomalilo, zatiaľ čo hnutia, ktoré sa stavajú proti politikám v oblasti rodovej rovnosti a právam žien, zažívajú rozmach, neustále sa pokúšajú obnoviť tradičné rodové úlohy ako normu, spochybňujú súčasný stav a blokujú ďalší pokrok; keďže tieto hnutia, ktoré sa stavajú proti politikám v oblasti rodovej rovnosti, rozmanitosti rodín, manželstvám osôb rovnakého pohlavia, sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam (SRZP), ako aj proti uplatňovaniu hľadiska rodovej rovnosti, sa pokúšajú ovplyvňovať tvorbu vnútroštátnych a európskych politík s cieľom znepokojivo zvrátiť už zavedené základné práva, a keďže hrozby pre práva žien vždy znamenajú aj ohrozenie demokracie a sociálneho a hospodárskeho pokroku;

F. keďže zdravotné práva, najmä právo na sexuálne a reprodukčné zdravie, sú základnými právami žien, by sa mali posilniť a nemožno ich nijako oslabovať či odňať;

G. keďže v niektorých členských štátoch dochádza k očividnému regresu, a to aj v oblasti posilňovania hospodárskeho postavenia žien, a je riziko, že rodová rovnosť by z hľadiska priorít mohla v programe členských štátov ešte viac klesnúť;

H. keďže každá tretia žena v EÚ vo veku 15 rokov a viac zažila nejakú formu telesného a/alebo sexuálneho násilia ([31]), každá druhá zažila sexuálne obťažovanie a každá desiata sa stretla s obťažovaním na internete;

([31]) Prieskum FRA za rok 2014, ktorý je v tejto oblasti na úrovni EÚ najkomplexnejší, na základe údajov z 28 členských štátov.

Štvrtok 21. januára 2021

I. keďže všetky formy násilia páchaného na ženách (telesné, sexuálne, psychologické, ekonomické i kybernetické násilie) sú porušením ľudských práv a jednou z najväčších prekážok pri dosahovaní rodovej rovnosti; keďže život bez násilia je predpokladom rovnosti; keďže rodovo motivované násilie v zdravotníctve, ako napr. násilie v pôrodníctve a gynekológii, predstavuje formy násilia, ktoré vyšli na svetlo až v posledných rokoch, a keďže násilie páchané na starších ženách sa stále do značnej miery dostatočne nepripúšťa; keďže dezinformačné kampane na oslabenie rodovej rovnosti tiež blokujú pokrok v problematike eliminácie násilia páchaného na ženách, ako to bolo vidieť v súvislosti s Istanbulským dohovorom, a vedú k odporu verejnosti a škodlivým politickým rozhodnutiam v niektorých členských štátoch;

J. keďže obchodovanie s ľuďmi predstavuje jedno z najzjavnejších porušení základných práv a ľudskej dôstojnosti; keďže ženy a dievčatá tvoria 80 % registrovaných obetí obchodovania s ľuďmi a 95 % registrovaných obetí obchodovania s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania; keďže obchodovanie s ľuďmi je rastúcou súčasťou organizovanej trestnej činnosti, formou otroctva a porušovania ľudských práv a týka sa najmä žien a detí, predovšetkým na účely sexuálneho vykorisťovania; keďže trh s prostitúciou živí obchodovanie so ženami a deťmi a zvyšuje intenzitu násilia voči nim; keďže členské štáty musia svoje sociálne a hospodárske politiky koncipovať tak, aby zraniteľným ženám a dievčatám pomáhali zanechať prostitúciu, a to aj zavedením osobitných sociálnych a hospodárskych politík určených na pomoc týmto ženám a dievčatám;

K. keďže chudoba a sociálne vylúčenie majú štrukturálne príčiny, ktoré treba odstrániť a napraviť, najmä prostredníctvom politík v oblasti zamestnanosti, bývania, mobility a prístupu k verejným službám; keďže prostitúcia a obchodovanie s ľuďmi, najmä so ženami a deťmi, na účely sexuálneho vykorisťovania sú formou otroctva, ktoré je nezlučiteľné s ľudskou dôstojnosťou, najmä v krajinách, kde je sexuálny priemysel legalizovaný; keďže v dôsledku zvýšenia organizovanej trestnej činnosti a jej ziskovosti dochádza k nárastu obchodovania s ľuďmi na celom svete; keďže trh s prostitúciou motivuje obchodovanie so ženami a deťmi a zvyšuje intenzitu násilia voči nim, a to najmä v krajinách, kde je sexuálny priemysel legalizovaný;

L. keďže podľa OSN sa s psychologickým alebo so sexuálnym obťažovaním na pracovisku alebo s obťažovaním so závažnými dôsledkami z hľadiska osobných a profesionálnych ambícií stretáva takmer 35 % žien na celom svete a toto obťažovanie má nepriaznivý vplyv na sebaúctu žien, ako aj ich pozíciu pri vyjednávaní spravodlivejšej odmeny; keďže spravodlivá odmena a ekonomická nezávislosť sú základným predpokladom toho, aby ženy mohli odísť zo vzťahu, v ktorom dochádza k zneužívaniu a násiliu;

M. keďže rovnosť medzi mužmi a ženami sa dá dosiahnuť iba zaručením ich rovnosti pred zákonom, ako aj rovnakými príležitosťami v prístupe k vzdelaniu, odbornej príprave a zamestnaniu;

N. keďže tradičné rodové úlohy a stereotypy ešte stále výrazne ovplyvňujú rozdelenie práce v domácnosti, vo vzdelávaní, na pracovisku a v spoločnosti; keďže neplatenú opatrovateľskú a domácu prácu vykonávajú prevažne ženy, čo má vplyv na rozdiely v pracovnom a kariérnom postupe a prispieva k rozdielom v odmeňovaní a v dôchodkoch žien a mužov; keďže opatrenia na zabezpečenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, ako je smernica o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom, sú dôležitými prvými krokmi, ktoré ale majú predovšetkým riadne transponovať členské štáty, včas ich plnohodnotne vykonávať a aj doplniť ďalšími opatreniami s cieľom zapojiť viac mužov do neplatenej opatrovateľskej práce, pri zdôraznení jej rovnakej dôležitosti v porovnaní s profesionálnou prácou, povinnosti v oblasti opatery, a podporiť model rovnocenného rozdelenia zárobkovej a opatrovateľskej činnosti; keďže tradičné štruktúry, neplatená opatrovateľská práca a odrádzajúce faktory vo vnútroštátnych daňových politikách prispievajú k vytláčaniu žien do postavenia druhej zárobkovo činnej osoby v domácnosti alebo ich v tomto postavení udržiavajú, čo má negatívne dôsledky pre ženy a ich hospodársku nezávislosť, ako aj pre spoločnosť ako celok;

O. keďže podľa odhadov 80 % všetkej starostlivosti v celej EÚ poskytujú neformálni opatrovatelia, väčšinou ženy (75 %), čo poukazuje na existenciu rodových rozdielov v oblasti opatrovateľskej starostlivosti, ktoré majú výrazný vplyv na rozdiely dôchodkov žien a mužov; keďže viac ako 50 % opatrovateľov mladších ako 65 rokov spája opatrovateľskú starostlivosť so zamestnaním, čo spôsobuje problémy pri nachádzaní rovnováhy pracovného a súkromného života; keďže opatrovatelia môžu byť často zamestnaní na nízkokvalifikovaných a slabo platených povolaniach, ktoré sa dajú časovo skĺbiť s opatrovateľskou starostlivosťou, a môžu byť nútení svoj pracovný úväzok skrátiť alebo platenú prácu

zanechať; keďže 7 až 21 % neformálnych opatrovateľov si pracovný úväzok skracuje a 3 až 18 % neformálnych opatrovateľov z trhu práce odchádza; keďže poskytovanie kvalitnej opatery v EÚ sa výrazne líši v jednotlivých členských štátoch a medzi nimi, medzi súkromným a verejným prostredím, mestskými a vidieckymi oblasťami a rôznymi vekovými skupinami; keďže údaje o poskytovaní opatery v EÚ sú dosť roztrieštené, a chýba holistický prístup, ktorý by riešil demografické výzvy EÚ, čoho výsledkom je tlak na verejné výdavky;

P. keďže rôzne členské štáty majú nedostatky v zosúlaďovaní systémov starostlivosti o deti s potrebami rodičov vrátane osamelých rodičov (najmä osamelých matiek) a pretrvávajú v nich ťažkosti pri zosúlaďovaní rodinného, súkromného a pracovného života, a to najmä pre ženy; keďže ženy vo veku nad 45 rokov sú často vnímané ako zamestnávané nedostatočne a za oveľa horších podmienok ako muži, najmä po návrate do práce po materskej alebo rodičovskej dovolenke alebo keď sú nútené zosúladiť prácu so starostlivosťou o závislé osoby;

Q. keďže v záujme presadzovania rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom by sa mal zabezpečiť dobre premyslený systém opatrovateľskej dovolenky s kvalitnými, ľahko prístupnými a cenovo dostupnými zariadeniami starostlivosti, a výdavky na tieto zariadenia by sa mali považovať za súčasť investícií do infraštruktúry; keďže tieto služby sú predpokladom zapojenia žien do trhu práce a vo vedúcich pozíciách vo vede a výskume;

R. keďže ochrana materstva je právom, ktoré musí mať plnú podporu, a keďže predĺženie materskej dovolenky s plnými právami a 100 % odmenou by malo byť realitou;

S. keďže právo na rovnakú odmenu za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty, hoci je zakotvené v právnych predpisoch, nie je vždy zaručené; keďže pre zvrátenie a prekonanie nerovností medzi mužmi a ženami na trhu práce má kolektívne vyjednávanie významnú hodnotu; keďže rozdiel v hodinovej mzde žien a mužov je v EÚ 16 %, hoci v jednotlivých členských štátoch je výrazne odlišný; keďže pri zohľadnení miery zamestnanosti a celkovej účasti na trhu práce sa rozdiel v odmeňovaní žien a mužov zvýši na 40 %; keďže dôsledky rozdielov v odmeňovaní žien a mužov vedú k 37 % rozdielu v dôchodkoch žien a mužov; keďže pokiaľ ide o účasť na trhu práce, 8 % mužov v EÚ pracuje na čiastočný úväzok v porovnaní s 31 % žien, čo poukazuje na pretrvávajúce nerovnosti, ktorých základné príčiny treba riešiť;

T. keďže hoci vzrástla účasť žien na trhu práce, rodové rozdiely pretrvávajú, a tie môžu privádzať ženy do zraniteľných alebo neistých situácií; keďže rozdiel v zamestnanosti žien a mužov v EÚ predstavuje 11,6 % ([32]); keďže v dobre platených odvetviach a na pozíciách s rozhodovacou právomocou sú ženy zastúpené nedostatočne a častejšie pracujú na pozíciách, na ktoré majú príliš vysokú kvalifikáciu, pričom do najnižšej mzdovej skupiny patrí každá piata pracujúca žena v EÚ v porovnaní s každým desiatym mužom; keďže dôsledkom rozdielov v odmeňovaní žien a mužov je 37 % ([33]) rozdiel v dôchodkoch žien a mužov, pričom tento stav bude pretrvávať aj v nasledujúcich desaťročiach, ako aj rozdielna úroveň hospodárskej nezávislosti medzi ženami a mužmi; keďže na odstránenie všetkých týchto rodových rozdielov je potrebné ambiciózne úsilie;

U. keďže nedostatočné zastúpenie žien na trhu práce tiež vedie k ich nerovnej účasti na rozhodovaní alebo mzdách, a preto obmedzuje potenciál žien meniť hospodárske, politické, sociálne a kultúrne štruktúry; keďže vertikálna a horizontálna segregácia v zamestnaní a diskriminačné postupy pri nábore a presadzovaní sú jednou z hlavných príčin rozdielov v odmeňovaní žien a mužov; keďže sa ukázalo, že rodové kvóty, tzv. zipsové systémy a následné sankcie v prípade nesúladu alebo nefunkčných postupov sú preukázateľne účinné opatrenia na zabezpečenie rovnosti a pre úsilie o odstránenie nerovných mocenských vzťahov;

([32]) Oznámenie Komisie s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0152).

([33]) Uznesenie Európskeho parlamentu zo 30. januára 2020 o rozdieloch v odmeňovaní žien a mužov (Prijaté texty, P9_TA(2020) 0025).

V. keďže plné zapojenie žien do hospodárstva podporujú hospodárske argumenty, pretože rozdiely v zamestnanosti žien a mužov stoja Európu 370 miliárd EUR ročne ([34]);

W. keďže na dosiahnutie rodovej rovnosti a odstránenie rodovo motivovaného násilia je nevyhnutný prístup ku komplexným informáciám zodpovedajúcim veku a k vzdelávaniu v oblasti sexuality a vzťahov, ako aj prístup k sexuálnej a reprodukčnej zdravotnej starostlivosti a sexuálnym a reprodukčným právam vrátane plánovania rodiny, antikoncepčných metód a bezpečných a legálnych umelých prerušení tehotenstva; keďže porušovanie sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv žien vrátane odoprenia bezpečnej a legálnej starostlivosti v oblasti umelého prerušenia tehotenstva je formou násilia páchaného na ženách; keďže komplexné vzdelávanie v oblasti sexuality a vzťahov a autonómia dievčat a žien a ich schopnosť slobodne a nezávisle rozhodovať o svojom tele a živote sú predpokladom ich ekonomickej nezávislosti, a teda aj rodovej rovnosti a odstránenia rodovo motivovaného násilia;

X. keďže ženy sú v prvej línii boja proti pandémii COVID-19 a keďže súčasná kríza má neprimeraný vplyv na ženy, dievčatá a rodovú rovnosť; keďže tieto vplyvy siahajú od znepokojivého zvýšenia výskytu rodovo motivovaného násilia a obťažovania, neplatenej a nevyváženej starostlivosti a povinností v domácnosti, cez obmedzený prístup k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu, po obrovský ekonomický a pracovný vplyv na ženy, a to najmä na ženy v zdravotníctve, opatrovateľky a pracujúce v ďalších prefeminizovaných a neistých odvetviach; keďže na vyváženie tejto situácie sú potrebné osobitné opatrenia; keďže programy obnovy alebo prechodné fondy by sa mali prideľovať rodovo vyvážene; keďže politiky úspor sa v minulosti ukázali ako škodlivé pre ženy, práva žien a rodovú rovnosť;

Y. keďže dodržiavanie základných slobôd a ľudských práv vrátane rodovej rovnosti je predpokladom pre vytváranie a šírenie rôznych prejavov kultúry a vzdelania, pretože všetky kultúrne a kreatívne odvetvia majú významný vplyv na naše presvedčenie, hodnoty a vnímanie rodových otázok;

Z. keďže ženy a dievčatá sa stretávajú s mnohými prekážkami v oblasti športu a sú nielen predmetom násilia, ale aj diskriminácie v oblasti odmeňovania, finančných prémií za víťazstvo a pracovných podmienok, a sú vo veľkej miere nedostatočne zastúpené v riadiacich orgánoch športových organizácií a médií;

AA. keďže ženy predstavujú len 34,4 % samostatne zárobkovo činných osôb v EÚ a 30 % podnikateľov v startupoch;

AB. keďže chudoba a sociálne vylúčenie v Európe neúmerne postihuje ženy, najmä slobodné matky, ženy so zdravotným postihnutím a staršie ženy, ženy z vidieckych a odľahlých oblastí, migrantky a príslušníčky etnických menšín; keďže na úrovni EÚ 15 % domácností s deťmi predstavujú domácnosti s jedným rodičom; keďže v priemere 85 % týchto domácností vedú osamelé matky, pričom 47 % domácností s jedným rodičom bolo v roku 2017 ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením; keďže čoraz väčším problémom je bezdomovectvo žien; keďže antidiskriminačná smernica, ktorá by poskytovala väčšiu ochranu na základe horizontálneho prístupu, je v Rade stále zablokovaná;

AC. keďže rodová rovnosť a účasť žien na rozhodovacom procese sú nevyhnutným predpokladom udržateľného rozvoja a efektívneho zvládnutia klimatických výziev v záujme dosiahnutia spravodlivej a primeranej transformácie, pri ktorej sa na nikoho nezabudne; keďže kríza v oblasti klímy prehlbuje rodové nerovnosti a sťažuje dosiahnutie rodovej spravodlivosti; keďže ženy vnímajú vplyv zmeny klímy inak, pretože sú z rôznych dôvodov zraniteľnejšie a čelia vyšším rizikám a zaťaženiu, od nerovnakého prístupu k zdrojom, vzdelávaniu, pracovným príležitostiam a právam na držbu pôdy až po sociálne a kultúrne normy, stereotypy a ich rôzne prierezové skúsenosti; keďže všetky opatrenia v oblasti klímy musia obsahovať rodové a prierezové hľadisko; keďže na zmiernenie vplyvu zmeny klímy na ženy sa musia posilniť práva žien a vytvoriť príležitosti umožňujúce ženám hrať výraznejšiu úlohu v diskusiách a rozhodovaní v oblasti zmeny klímy ako líderkám, odborníčkam a technickým aktérkam zmeny;

([34]) https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/gender-employment-gap-costs-europe-eu370-billion-per-year

AD. keďže ženy vo vidieckych oblastiach sa stretávajú s množstvom problémov vrátane nižšej životnej úrovne, obmedzenejších pracovných príležitostí, relatívnej izolácie od trhov, obmedzeného prístupu k infraštruktúre vrátane vidieckej infraštruktúry, verejných služieb a zdravotnej starostlivosti, prístupu k vzdelávaniu (vrátane sexuálnej výchovy) a informácií o možnostiach vzdelávania a sú nedostatočne zastúpené na rozhodovacích fórach; keďže môžu vykonávať neviditeľnú prácu v poľnohospodárskych podnikoch z dôvodu chýbajúceho formálneho postavenia vypomáhajúceho partnera, ktoré by umožnilo uznanie ich práce zo strany vnútroštátnych systémov;

AE. keďže v Európskej únii žije 46 miliónov žien a dievčat so zdravotným postihnutím; keďže tento počet predstavuje takmer 60 % celkového počtu osôb so zdravotným postihnutím; keďže väčšina zdravotných postihnutí prichádza s vekom;

AF. keďže viac ako polovica žien v produktívnom veku so zdravotným postihnutím je ekonomicky neaktívna; keďže vo všetkých členských štátoch je miera závažnej materiálnej deprivácie žien so zdravotným postihnutím vyššia než u žien bez zdravotného postihnutia;

AG. keďže index rodovej rovnosti za rok 2019 odhalil pretrvávajúce nerovnosti mužov a žien v digitálnom odvetví a zdôraznil potrebu rodovej perspektívy vo všetkých politikách zameraných na digitálnu transformáciu a posúdenia rodového vplyvu všetkých týchto politík; keďže odstránenie digitálnych rodových rozdielov s lepším prístupom dievčat a žien k technológiám a internetu je mimoriadne dôležité; keďže potenciál žien je nevyužitý dokonca aj v rozvíjajúcich sa oblastiach, ako sú digitálne technológie, umelá inteligencia a IKT, pričom ženy tvoria iba 16 % z takmer osem miliónov ľudí, ktorí v Európe pracujú v oblasti IKT; keďže podiel mužov, ktoré pracujú v digitálnom sektore, je trojnásobne vyšší než podiel žien; keďže podpora zamestnanosti väčšieho počtu žien v digitálnom sektore a v iných odvetviach budúcnosti je životne dôležitá pre boj proti rozdielom v odmeňovaní a dôchodkoch žien a mužov a pre zaručenie ich ekonomickej nezávislosti, ako aj pre vytváranie nových pracovných príležitostí, a to aj pre skupiny bežne vylúčené z trhu práce; keďže v tejto súvislosti je nevyhnutné podporovať zapojenie žien do vzdelávania v oblasti digitálneho podnikania, vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM) a IKT a zamestnanosti v týchto oblastiach; keďže ak sa zvýši účasť žien na digitálnom trhu, môže to pre európske hospodárstvo znamenať ročný nárast HDP o 16 miliárd EUR; keďže rodové nerovnosti a diskriminácia sa prejavujú aj pri koncipovaní a používaní systémov umelej inteligencie a vkladaní údajov do týchto systémov; keďže neúplné súbory údajov a nevhodná predpojatosť môžu deformovať myslenie systému umelej inteligencie a ohroziť rodovú rovnosť v spoločnosti;

AH. keďže zber údajov rozčlenených podľa rodovej identity je nevyhnutný pre zviditeľnenie nerovnosti a tvorbu cielených politík a má mimoriadny význam pre prístup zameraný na rodovú rovnosť vo všetkých relevantných otázkach, ako je okrem iného rodovo motivované násilie, zdravotné postihnutie, rakovina a zriedkavé alebo chronické ochorenia, vplyv zmeny klímy, digitálne zručnosti a STEM; keďže v rôznych oblastiach politík EÚ a členských štátov stále chýbajú údaje zohľadňujúce rodové aspekty;

AI. keďže ženy sú v spravodajských a informačných médiách neprimerane nedostatočne zastúpené; keďže nerovnaké zobrazovanie žien a mužov v médiách udržiava stereotypy, ktoré ovplyvňujú obraz žien a mužov;

AJ. keďže uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, rodovo responzívne rozpočtovanie a posudzovanie rodového vplyvu sú základnými nástrojmi na dosiahnutie rodovej rovnosti vo všetkých oblastiach politiky EÚ; keďže rodová rovnosť sa v politikách EÚ rieši prostredníctvom rôznych fondov a nástrojov a keďže veľmi dôležitým nástrojom je umožnenie optimálnej synergie medzi nimi; keďže je to obzvlášť dôležité pre sociálno-ekonomické opatrenia prijaté v dôsledku zdravotnej krízy COVID-19 vrátane plánu obnovy pre EÚ;

AK. keďže stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 a posilnenie politík zohľadňujúcich rodové hľadisko na úrovni EÚ sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby vplyv krízy COVID-19 neprehlboval rodovú nerovnosť a aby reakcie naň prispievali k zníženiu diskriminácie žien;

AL. keďže kríza COVID-19 ovplyvnila aj osoby poskytujúce sexuálne služby a zvýšila ich riziko straty príjmu a chudoby, čo charakteristické pre pokračujúcu absenciu rámca a presadzovanie ich ľudských práv;

Štvrtok 21. januára 2021

AM. keďže pre vzostupné zbližovanie a harmonizáciu práv žien v Európe prostredníctvom silného paktu medzi členskými štátmi prostredníctvom výmeny a odhodlania prijať najambicióznejšie právne predpisy a najlepšie postupy, ktoré v súčasnosti platia v EÚ, sú nevyhnutné jednotné opatrenia;

AN. keďže hoci existuje komisárka výlučne zodpovedná za rovnosť a Európsky parlament má výbor vyhradený pre práva žien a rodovú rovnosť, neexistuje osobitné zloženie Rady pre rodovú rovnosť a ministri a štátni tajomníci zodpovední za rodovú rovnosť nemajú osobitné fórum na diskusiu;

Všeobecne

1. víta prijatie oznámenia Komisie s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, ktoré bolo predložené podľa plánu počas prvých 100 dní pôsobenia novej Komisie, ako silný znak politickej angažovanosti v európskych politikách v oblasti rodovej rovnosti a ako rozhodný, jasný a ambiciózny politický rámec, ktorý umožní ďalej realizovať práva žien a rodovú rovnosť a byť protiváhou útokov proti nim; podporuje cieľ Komisie, ktorým je Európska únia bez diskriminácie a štrukturálnej nerovnosti pre všetkých ľudí v celej ich rozmanitosti; zdôrazňuje význam zvoleného duálneho prístupu, ktorý tvoria cielené opatrenia a prísľub konzistentne uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a prierezovosti ako všadeprítomných zásad, a víta silné prepojenie medzi oblasťami činnosti a odstraňovaním stereotypov, rodových predsudkov a diskriminácie, a volá po silnom monitorovacom mechanizme na pravidelné meranie a vyhodnocovanie úspešnosti stratégie a jej opatrení;

2. zdôrazňuje však potrebu prístupu založeného na príležitostiach v rámci stratégie rodovej rovnosti; žiada Komisiu, aby zásadu rovnakých príležitostí pre ženy použila ako východisko pri ďalšom uplatňovaní stratégie;

3. víta prioritu, ktorú nová Komisia a jej predsedníčka priraďujú rodovej rovnosti, ako aj vymenovanie osobitnej komisárky pre rovnosť, a očakáva výročnú správu o rovnosti ako užitočný hodnotiaci nástroj na posúdenie pokroku a sledovanie súčasných nedostatkov a potrieb uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v politickom rámci;

4. víta ohlásenie niekoľkých navzájom sa doplňujúcich iniciatív EÚ, ako je európska stratégia v oblasti zdravotného postihnutia so záväznými opatreniami na obdobie po roku 2020, stratégia LGBTI+ a rámec EÚ na obdobie po roku 2020 pre stratégie rovnosti a začleňovania Rómov, a požaduje strategický rámec na ich prepojenie a prijatie prierezového prístupu vo všetkých týchto stratégiách; zdôrazňuje význam monitorovania riešenia situácií a flexibilnej adaptácie rodovej rovnosti a ďalších relevantných stratégií podľa výsledkov, ako aj nových náročných otázok pri uplatňovaní súčasných politík alebo v koncipovaní nových nástrojov, ako sa ukázalo v súčasnej kríze COVID-19; opakuje, že treba posilniť osobitné opatrenia v oblasti nediskriminácie a rovnosti a ochrany žien, ktoré sú predmetom štrukturálnej rodovej nerovnosti, a pripomína Komisii, že ďalšie úsilie v tomto smere je potrebné;

5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že stratégia zostáva nejasná v otázke harmonogramov pre viaceré veľmi vítané opatrenia a že nestanovuje ani konkrétne ciele v oblasti rodovej rovnosti, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2025, ani jasné nástroje monitorovania; vyzýva preto Komisiu, aby stanovila konkrétny plán s časovými údajmi, cieľmi, mechanizmom každoročného preskúmania a monitorovania, jasnými a merateľnými ukazovateľmi úspešnosti a dodatočnými cielenými opatreniami; okrem toho žiada predloženie usmernení, ako aj plánu účinného uplatňovania prierezových prístupov a prístupov uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti vrátane rodového responzívneho rozpočtovania pri tvorbe politík EÚ a vypracovanie osobitných nástrojov (napr. ukazovateľov, cieľov a nástrojov monitorovania), ako aj primeraných ľudských a finančných zdrojov, ktoré umožnia ich uplatnenie vo všetkých politikách EÚ; vyzýva na stanovenie jasných časových rámcov pre vytvorenie ohlasovaného nového rámca pre spoluprácu internetových platforiem, stratégiu EÚ na odstránenie obchodovania s ľuďmi, stratégiu rodovej rovnosti v audiovizuálnom priemysle (ako súčasť podprogramu MEDIA) a komunikačnú kampaň na úrovni EÚ zameranú na boj proti rodovým stereotypom;

6. vyzýva Komisiu, aby pri každej revízii pracovného programu na rok 2020 rešpektovala jeho záväzky a predložila návrh záväzných opatrení týkajúcich sa transparentnosti odmeňovania, stratégie EÚ v oblasti práv obetí a novej stratégie EÚ na odstránenie obchodovania s ľuďmi; vyjadruje poľutovanie nad tým, že návrh záväzných opatrení týkajúcich sa transparentnosti odmeňovania nebol predložený v roku 2020, ako sa plánovalo;

7. naliehavo vyzýva členské štáty, aby schválili a uplatňovali antidiskriminačnú smernicu a zaručili odstránenie viacnásobných a prierezových foriem diskriminácie vo všetkých členských štátoch EÚ;

8. pripomína, že treba bojovať proti viacúrovňovej diskriminácii, najmä zraniteľných skupín vrátane žien so zdravotným postihnutím, žien čiernej pleti, migrantiek, príslušníčok etnických menšín, rómskych žien, starších žien, slobodných matiek, LGBTIQ + osôb a žien bez domova, a zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby mali prospech z cieľov a opatrení stratégie EÚ pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025; vyzýva Komisiu, aby stanovila výslovné usmernenia na uplatňovanie prierezového rámca, v ktorých by sa mala uprednostniť účasť skupín, ktoré trpia prelínajúcimi sa formami diskriminácie, s cieľom posúdiť špecifický vplyv politík a opatrení na prispôsobenie reakcií v každej oblasti, ktoré budú založené na zásade nediskriminácie;

9. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v súlade s cieľmi stratégie systematicky začleňovali rodové hľadisko do všetkých štádií reakcie na krízu COVID-19 a podporovali zapojenie žien do všetkých úrovní rozhodovacieho procesu; zdôrazňuje, že by bolo nesprávne odkladať niektoré prvky novej stratégie, a preto naliehavo vyzýva Komisiu, aby v plnení novej stratégie pokračovala; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby náležite zohľadnili potreby žien pri navrhovaní a distribúcii finančných prostriedkov dohodnutých v rámci plánu obnovy EÚ s názvom NextGenerationEU;

10. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť spoľahlivý a primeraný zber a analýzu údajov rozčlenených podľa pohlavia, ktoré by slúžili ako základ rozhodovania zabezpečením a rozšírením financovania a kapacít inštitútu EIGE;

11. vyzýva členské štáty, aby si pravidelne vymieňali odporúčané postupy a zaviazali sa k vzostupnému zbližovaniu a harmonizácii práv žien v Európe zavedením najambicióznejších vnútroštátnych opatrení a postupov, ktoré v súčasnosti platia v členských štátoch EÚ, do svojej legislatívy;

12. okrem toho žiada, aby sa index rodovej rovnosti inštitútu EIGE začlenil do monitorovacieho procesu Komisie a aby sa v súlade s odporúčaniami Európskeho parlamentu zo 14. júna 2017 o potrebe stratégie EÚ na odstránenie rozdielov v dôchodkoch žien a mužov ([35]) a na predchádzanie týmto rozdielom, ako jedinej stratégie, ktorá spája všetky nerovnosti, s ktorými sa stretávajú ženy počas celého života, monitoroval v rámci stratégie rodovej rovnosti; ďalej žiada, aby sa zvážili ďalšie ukazovatele rozdielov v odmeňovaní a starostlivosti medzi mužmi a ženami, rodová digitálna nerovnosť atď.;

13. vyzýva Radu, aby ustanovila zloženie pre oblasť rodovej rovnosti s ministrami a štátnymi tajomníkmi zodpovednými za oblasť rodovej rovnosti na jedinom špecializovanom fóre s cieľom prijímať spoločné a konkrétne opatrenia na riešenie výziev v oblasti práv žien a rodovej rovnosti a zabezpečiť, aby sa o otázkach rodovej rovnosti diskutovalo na najvyššej politickej úrovni;

14. vyzýva členské štáty, aby vytvorili formálne zloženie Rady pre rodovú rovnosť s cieľom poskytnúť ministrom a štátnym tajomníkom zodpovedným za rodovú rovnosť osobitné fórum na diskusiu a uľahčiť uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti vo všetkých politikách EÚ vrátane politiky zamestnanosti a sociálnej politiky;

15. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v stratégii pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 chýba zmienka o ochrane žien a dievčat ohrozených sociálnym vylúčením, chudobou a bezdomovectvom; vyzýva Komisiu, aby tieto otázky riešila v nadchádzajúcom akčnom pláne pre integráciu a začlenenie s cieľom zabrániť vylúčeniu týchto žien zo sociálnych a hospodárskych politík, čím by sa cyklus chudoby ešte viac prehĺbil;

16. vyzýva Radu, aby prijala závery Rady s cieľom schváliť stratégiu pre rodovú rovnosť a určiť konkrétne opatrenia na jej uplatňovanie;

Odstránenie násilia páchaného na ženách a rodovo motivovaného násilia

17. podporuje záväzok Komisie bojovať proti rodovo podmienenému násiliu, podporovať a chrániť obete takýchto trestných činov a zabezpečiť, aby bola voči páchateľom vyvodená zodpovednosť za ich trestné činy; podporuje plán Komisie naďalej sa zasadzovať za ratifikáciu Istanbulského dohovoru v celej EÚ; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu osobitných opatrení na riešenie existujúcich rozdielov v právnych predpisoch, politikách a službách medzi jednotlivými členskými štátmi a zvýšeného výskytu domáceho s rodovo motivovaného násilia počas pandémie COVID-19; upozorňuje však na skutočnosť, že viacero pokusov o presvedčenie zdráhajúcich sa členských štátov už zlyhalo a maďarská vláda sa nedávno rozhodla dohovor vôbec neratifikovať; s potešením preto víta zámer Komisie navrhnúť v roku 2021 opatrenia na

([35]) Ú. v. EÚ C 331, 18.9.2018, s. 60.

dosiahnutie cieľov Istanbulského dohovoru, ak pristúpenie EÚ ostane zablokované; žiada, aby sa už začali prípravné akcie na uvedenie ďalších záväzných právnych opatrení a rámcovej smernice EÚ na predchádzanie a boj proti všetkým formám rodovo motivovaného násilia, ktoré by okrem iného venovali pozornosť mrzačeniu ženských pohlavných orgánov, núteným potratom, sterilizácii a sobášom, a aby zahŕňali sexuálne vykorisťovanie, obchodovanie s ľuďmi, kybernetické násilie, zverejňovanie porna z pomsty a online nenávistných prejavov proti ženám so silným prierezovým prístupom; víta iniciatívu rozšíriť jednotlivé oblasti trestnej činnosti tak, aby obsiahli osobitné formy rodovo motivovaného násilia v súlade s článkom 83 ods. 1 ZFEÚ; pripomína, že tieto nové legislatívne opatrenia by mali byť doplnením ratifikácie Istanbulského dohovoru;

18. víta zámer predložiť dodatočné odporúčanie, ako aj prípadné právne predpisy na predchádzanie škodlivých praktík, a spustiť sieť EÚ na prevenciu rodovo motivovaného a domáceho násilia; požaduje uplatňovanie vymedzení pojmov a cieľov Istanbulského dohovoru a nepretržitú účasť organizácií pre práva žien a organizácií občianskej spoločnosti; naliehavo vyzýva na predloženie vhodných nadväzujúcich opatrení, pričom všetky budú v súlade so zásadou nediskriminácie; zdôrazňuje význam zapojenia miestnych a regionálnych samospráv do tohto procesu, ak je to podľa štruktúry daného členského štátu vhodné; zdôrazňuje úlohu vzdelávania, a to aj vzdelávania chlapcov a mužov, a v tejto súvislosti požaduje boj proti rodovým stereotypom; požaduje primeranú ochranu žien, ktoré sú obeťami domáceho násilia, a zvýšenie prostriedkov a účinnej reakcie štátov;

19. zdôrazňuje potrebu zhromažďovať rozčlenené údaje o všetkých formách rodovo motivovaného násilia; víta oznámenie o novom celoeurópskom prieskume o rozšírení a dynamike všetkých foriem násilia páchaného na ženách; zdôrazňuje potrebu komplexných a porovnateľných údajov rozčlenených podľa pohlavia na úrovni EÚ a harmonizácie systémov zhromažďovania údajov medzi členskými štátmi navzájom;

20. zdôrazňuje potrebu chrániť maloleté dievčatá, príslušníčky menšín alebo ženy so zdravotnými problémami či zdravotným postihnutím ako potenciálne obete a ciele rôznych foriem násilia; podporuje zámer Komisie predložiť a financovať opatrenia na boj proti prípadnému zneužívaniu, vykorisťovaniu a násiliu proti týmto osobitne zraniteľným skupinám;

21. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili inkluzívnu rodovú rovnosť pre ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života, zabezpečili ich sexuálne a reprodukčné práva, poskytli im ochranu pred domácim násilím a násilím zo strany poskytovateľov opatrovateľských a podporných služieb a aby na tieto účely zaviedli programy senzibilizácie a budovania kapacít pre odborníkov v oblasti zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb a služieb starostlivosti, vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnanosti, presadzovania práva a súdnictva;

22. zdôrazňuje rozsah a vplyv násilia a obťažovania na pracovisku a potrebu konkrétnych opatrení na úrovni EÚ na riešenie týchto problémov a boj proti psychickému a sexuálnemu obťažovaniu; poukazuje na to, že okrem iných najmä neformálne opatrovateľky v domácnosti a poľnohospodárstve nie sú dostatočne chránené a viditeľné, a vyzýva členské štáty, aby prijali dohovory MOP č. 190 a 189 s cieľom posilniť práva pracujúcich, najmä žien, v neformálnom hospodárstve a zabezpečiť nezávislosť, dôvernosť a dostupnosť mechanizmov riešenia sťažností pre všetky ženy bez rozdielu, a aby sa zaviedli osobitné opatrenia na ochranu sťažovateľov pred odvetnými opatreniami zamestnávateľov a opakovanou viktimizáciou; víta záväzok Komisie ako zamestnávateľa prijať nový komplexný právny rámec so súborom preventívnych a reaktívnych opatrení proti obťažovaniu na pracovisku;

23. vyjadruje poľutovanie nad absenciou zmienky o rodovom rozmere obchodovania s ľuďmi na účely pracovného vykorisťovania najmä v prípade pracujúcich v domácnosti, z dôvodu obmedzení, ktoré predstavuje domácnosť ako pracovisko, s ohľadom na možnosti inšpekcií a kontrol pracovnej činnosti; pripomína svoje uznesenie z 28. apríla 2016 o ženách zamestnaných v domácnosti a opatrovateľkách v EÚ a žiada Komisiu a členské štáty, aby podporili vyšetrovanie v tejto oblasti s cieľom zlepšiť mechanizmy na identifikáciu a ochranu obetí a aby zapojili do procesu odhaľovania mimovládne organizácie, odbory, verejné orgány a všetkých občanov;

24. je hlboko znepokojený povahou, rozsahom a závažnosťou násilia a obťažovania vo svete práce a vplyvom všetkých foriem násilia páchaného na ženách a dievčatách v pracovnom prostredí; v tejto súvislosti víta nedávno prijatý dohovor MOP č. 190 o násilí a obťažovaní v práci a vyzýva členské štáty, aby ho bezodkladne ratifikovali a vykonávali; vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby zaviedli účinné a záväzné opatrenia na vymedzenie a zákaz násilia a obťažovania vo svete práce vrátane zabezpečenia účinného prístupu k rodovo responzívnym, bezpečným a účinným mechanizmom na

riešenie sťažností a sporov, vzdelávacím a osvetovým kampaniam, podporným službám a prostriedkom nápravy;

25. domnieva sa, že pracovníčky, ktoré sú obeťami rodovo motivovaného násilia, by mali mať nárok na skrátenie alebo reorganizáciu pracovného času a na zmenu pracoviska; domnieva sa, že rodovo motivované násilie by malo byť súčasťou hodnotenia rizík na pracovisku;

26. odsudzuje kampaň proti Istanbulskému dohovoru, ktorý sa zameriava na násilie páchané na ženách, a zámernú kampaň na jeho diskreditáciu; je znepokojený odmietaním nulovej tolerancie násilia páchaného na ženách a rodovo motivovaného násilia, ktorého základ tvorí silný medzinárodný konsenzus; poukazuje na to, že to spochybňuje podstatu ľudských práv, ako sú rovnosť, autonómia a dôstojnosť; zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú organizácie občianskej spoločnosti v boji proti rodovo motivovanému násiliu a v podpore obetí, a preto naliehavo vyzýva Komisiu, aby poskytla primerané finančné prostriedky združeniam, ktoré tieto ciele sledujú; víta záväzok v rámci novej stratégie v oblasti práv obetí riešiť osobitné potreby žien a dievčat, ktoré sú obeťami násilia, najmä s cieľom zabezpečiť práva obetí, ich ochranu a odškodnenie; vyzýva Radu, aby urýchlene zakončila ratifikáciu zo strany EÚ a uplatňovanie Istanbulského dohovoru v plnom rozsahu a aby sa zasadila za jeho ratifikáciu všetkými členskými štátmi;

27. zdôrazňuje potrebu uznať všetky druhy násilia a obťažovania vo vzdelávacom systéme, v školách, na univerzitách, v rámci stáží, v programoch odborného rozvoja a vo všetkých ostatných programoch v celom odvetví a bojovať proti nim;

28. víta navrhované osobitné opatrenia na boj proti kybernetickému násiliu, ktoré neprimerane postihuje ženy a dievčatá (vrátane obťažovania na internete, kybernetickej šikany a sexistických nenávistných prejavov), najmä aktivistky, političky a ďalšie verejne činné osoby viditeľné vo verejnej diskusii; v tejto súvislosti víta oznámenie, že tento jav sa bude riešiť v akte o digitálnych službách a že to predpokladá spoluprácu s technologickými platformami a odvetvím IKT v novom rámci spolupráce, aby tieto platformy a sektory riešili problematiku primeranými technickými opatreniami, ako sú techniky prevencie a mechanizmy reakcie na škodlivý obsah; naliehavo vyzýva členské štáty a EÚ, aby prijali ďalšie opatrenia vrátane záväzných legislatívnych opatrení na boj proti týmto formám násilia v rámci smernice o predchádzaní všetkým formám násilia páchaného na ženách a o boji proti nim, a aby sa členským štátom poskytla podpora pri rozvoji nástrojov odbornej prípravy pre príslušné útvary vo všetkých fázach, od prevencie a ochrany až po trestné stíhanie, ako sú policajné sily a justičný systém, spolu s informačným a komunikačným sektorom a zároveň aby chránili základné práva na internete;

29. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v právnych predpisoch EÚ chýba výslovný zákaz diskriminácie na základe rodovej identity a rodového vyjadrenia osoby; berie na vedomie pretrvávajúcu diskrimináciu, obťažovanie a vylučovanie LGBTIQ+ osôb z trhu práce; pripomína svoje uznesenia zo 14. februára 2019 o budúcnosti zoznamu opatrení zameraných na LGBTI osoby ([36]) a z 18. decembra 2019 o verejnej diskriminácii a nenávistných prejavoch proti LGBTI osobám ([37]); víta prijatie vôbec prvej stratégie v oblasti LGBTI+ a vyzýva Komisiu, aby nadviazala na zoznam opatrení Európskej komisie zameraných na LGBTI osoby na roky 2016 – 2019 konkrétnymi opatreniami na boj proti diskriminácii na pracovisku na základe sexuálnej orientácie, rodovej identity, rodového vyjadrenia a pohlavných znakov;

30. víta nedávno prijatú, vôbec prvú stratégiu EÚ v oblasti práv obetí (2020 – 2025) na riešenie osobitných potrieb obetí rodovo motivovaného násilia najmä osobitným prístupom k psychickému násiliu páchanému na ženách a dlhodobému vplyvu na ich duševné zdravie; zdôrazňuje potrebu riešiť súčasné nedostatky v právnych predpisoch EÚ a žiada Komisiu, aby bezodkladne predložila návrh na revíziu smernice o právach obetí, pokiaľ ide o medzinárodné normy v oblasti násilia páchaného na ženách, ako je Istanbulský dohovor, s cieľom skvalitniť právne predpisy týkajúce sa práv obetí a ich ochrany a odškodňovania; zdôrazňuje potrebu, aby všetky obete mali skutočný prístup k spravodlivosti na základe vykonávania smernice o právach obetí, ktoré v niektorých členských štátoch stále absentuje; žiada, aby sa pokračovalo v podpore práv obetí aj prostredníctvom súčasných nástrojov, ako je európsky ochranný príkaz;

31. upozorňuje Komisiu a členské štáty na mimoriadne dramatickú situáciu detí osirelých v dôsledku rodovo motivovaného násilia alebo nútených žiť v prostredí domáceho násilia a naliehavo ich vyzýva, aby pri riešení problému domáceho násilia tieto situácie zohľadňovali;

([36]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0129.
([37]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0101.

32. naliehavo vyzýva Komisiu, aby predložila dlho očakávanú stratégiu EÚ na odstránenie obchodovania s ľuďmi, a zdôrazňuje potrebu jasného uznania rodovo podmienenej povahy obchodovania s ľuďmi a sexuálneho vykorisťovania, pri ktorom sú ženy a dievčatá najviac postihnuté; uznáva, že sexuálne vykorisťovanie na náhradné materstvo a reprodukčné účely alebo účely, ako sú nútené manželstvá, prostitúcia a pornografia, je neprijateľné a je zneuctením ľudskej dôstojnosti a ľudských práv; žiada preto, aby sa stratégia podrobne venovala situácii prostitútok s osobitným zameraním na prepojenie medzi prostitúciou a obchodovaním so ženami a maloletými osobami v EÚ a na celom svete a na vznikajúce využívanie internetu na účely vykorisťovania; zdôrazňuje dôležitú úlohu a prácu koordinátora EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi a naliehavo vyzýva Komisiu, aby bezodkladne vymenovala nového koordinátora pre dôkladné monitorovanie uplatňovania smernice o boji proti obchodovaniu s ľuďmi zo strany členských štátov; trvá na dôležitosti zahrnúť opatrenia a stratégie na zníženie dopytu;

33. požaduje prísnejšie opatrenia z hľadiska právnych predpisov o sexuálnych trestných činoch a zdôrazňuje, že sex musí byť vždy dobrovoľný; vyzýva Komisiu, aby zapracovala odporúčania pre všetky členské štáty na zmenu vymedzenia znásilnenia v ich vnútroštátnych právnych predpisoch tak, aby bolo založené na absencii súhlasu;

34. víta celoeurópsku komunikačnú kampaň boja proti rodovým stereotypom, ako aj opatrenia na predchádzanie násiliu zamerané na mužov, chlapcov a maskulinitu; žiada jednoznačnejšie opatrenia zamerané na normy deštruktívnej mužnosti, keďže rodové stereotypy sú základnou príčinou rodovej nerovnosti a ovplyvňujú všetky oblasti spoločnosti;

35. žiada, aby sa venovala väčšia pozornosť sirotincom a náhradným domovom pre obete násilia, ktoré boli uzavreté alebo ktorých kapacita núdzového ubytovania bola počas pandémie COVID-19 výrazne obmedzená, takže ženy alebo dievčatá a deti boli nútené tráviť karanténu v spoločnej domácnosti s osobou, ktorá sa na nich dopúšťala násilia;

36. zdôrazňuje skutočnosť, že násilie páchané na ženách je často hlavným dôvodom, prečo ženy žijú ako bezdomovkyne; preto naliehavo vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na predchádzanie násiliu páchanému na ženách, ktorý vedie k bezdomovectvu alebo ho predlžuje;

37. víta oznámenie o odporúčaní o predchádzaní škodlivým praktikám spolu s možnými právnymi predpismi v záujme boja proti mrzačeniu ženských pohlavných orgánov, nútenej sterilizácii, skorým a núteným manželstvám a násiliu páchanému v mene takzvanej cti, ktoré osobitne ubližuje deťom a dievčatám;

Ženy a hospodárstvo

38. opätovne vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ďalej rozvíjali a zlepšovali zber údajov rozčlenených podľa pohlavia ([38]), štatistiky, výskum a analýzu, ako aj podporu a opatrenia na skvalitnenie rozvoja inštitucionálnych kapacít a organizácií občianskej spoločnosti, pokiaľ ide o zber a analýzu údajov, najmä v súvislosti s účasťou žien na trhu práce a v oblastiach, ako je neformálne zamestnanie, podnikanie, prístup k financovaniu a službám zdravotnej starostlivosti, neplatená práca, chudoba a vplyv systémov sociálnej ochrany; rovnako vyzýva inštitút EIGE a ďalšie príslušné inštitúcie a agentúry EÚ, aby vypracovali a začlenili nové ukazovatele ako chudoba pracujúcich, nedostatok času, rozdiely vo využívaní času, hodnota opatrovateľskej práce (platenej a/alebo neplatenej) a miera využívania možností u žien a mužov, a to aj v súvislosti so smernicou o rovnováhe pracovného a súkromného života; vyzýva Komisiu, aby tieto údaje využívala na efektívne uplatňovanie posúdení vplyvu svojich politík a programov, ako aj politík a programov ďalších agentúr a inštitúcií EÚ;

39. podporuje revíziu barcelonských cieľov a výzvu adresovanú členským štátom, aby zabezpečili primerané investície do služieb starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti, a to aj z dostupných finančných prostriedkov EÚ, a aby zabezpečili cenovo dostupnú, prístupnú a vysokokvalitnú starostlivosť o deti vrátane vzdelávania v ranom detstve, ktoré najmä mladým matkám umožnia pracovať a/alebo študovať, a v tejto súvislosti pripomína zásadu 11 Európskeho piliera sociálnych práv; požaduje finančnú podporu a výmenu odporúčaných postupov medzi členskými štátmi, ktoré ešte stanovené ciele nedosiahli; okrem toho víta vypracovanie usmernení pre členské štáty na riešenie finančnej demotivácie vo vzťahu k sociálnym, hospodárskym a daňovým politikám; zdôrazňuje cieľ rovnakých opatrovateľských povinností a rovnakých príjmov, ktorý musí byť jadrom tohto úsilia, a v tejto súvislosti ako prvý krok víta smernicu o rovnováhe pracovného a súkromného života;

([38]) Pozri uznesenie Európskeho parlamentu z 30. januára 2020 o rozdieloch v odmeňovaní žien a mužov.

40. vyzýva Komisiu, aby predložila návrh európskej dohody o starostlivosti (Care for Europe), v ktorej zaujme komplexný prístup k všetkým potrebám a službám v oblasti starostlivosti a stanoví minimálne normy a usmernenia pre kvalitu celoživotnej starostlivosti, a to vrátane detí, starších osôb a osôb s dlhodobými potrebami; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zhromažďovali rozčlenené údaje o poskytovaní služieb starostlivosti; naliehavo vyzýva členské štáty, aby urýchlene a v plnej miere transponovali a vykonávali smernicu o rovnováhe pracovného a súkromného života na zabezpečenie spravodlivého rozdelenia pracovného a súkromného života, a vyzýva ich, aby nad rámec minimálnych noriem smernice zaviedli opatrenia ako plne platená dovolenka, podpora rovnakej úlohy mužov ako opatrovateľov, čím by sa riešili rodové stereotypy pri čerpaní otcovskej a/alebo materskej dovolenky, uznanie úlohy neformálnych opatrovateľov zaistením ich prístupu k sociálnemu zabezpečeniu a dôchodkovým nárokom, podpora služieb prispôsobených osobitným výzvam a potrebám rodičov a/alebo rodinných príslušníkov, ktorí sa starajú o osoby so zdravotným postihnutím alebo dlhodobými ochoreniami alebo o staršie osoby, a pružné formy organizácie práce, ktoré nie sú v neprospech alebo na úkor mzdy pracujúcich, prístupu k sociálnym a pracovným právam a príspevkom a ktoré rešpektujú právo pracovníkov odpojiť sa; naliehavo vyzýva Komisiu, aby každoročne dôsledne a systematicky monitorovala vykonávanie smernice o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom zo strany členských štátov;

41. požaduje cenovo dostupné kvalitné služby v oblasti starostlivosti o deti a závislé osoby, ktoré umožnia návrat do zamestnania a uľahčia zosúladenie pracovného a súkromného života, najmä v prípade žien;

42. zdôrazňuje potrebu vytvoriť sieť jaslí a predškolských vzdelávacích zariadení: upozorňuje na to, že ide o širokú spoločenskú zodpovednosť a že by mala byť univerzálnou službou, skutočne prístupnou všetkým deťom a rodinám, ktoré chcú túto sieť využívať;

43. odporúča členským štátom, aby na základe zdieľania odporúčaných postupov v prospech žien aj mužov zaviedli tzv. opatrovateľské kredity na kompenzáciu období prerušeného zamestnania na účely neformálnej starostlivosti o rodinných príslušníkov a období formálnej opatrovateľskej dovolenky, ako je materská, otcovská a rodičovská dovolenka, a aby tieto kredity spravodlivo započítavali do dôchodkových nárokov; domnieva sa, že takéto kredity by sa mali poskytovať na krátke, pevne stanovené obdobie, aby sa ešte viac neprehlbovali stereotypy a nerovnosti;

44. naliehavo vyzýva členské štáty, aby prijali osobitné opatrenia na boj proti riziku chudoby v starobe a na dôchodku a aby zvýšili dôchodky a sociálne dávky; zastáva názor, že treba prekonať rozdiely v príjmoch medzi mužmi a ženami na dôchodku, a že si to vyžaduje zvýšenie dôchodkov, ako aj zachovanie a posilnenie verejných, univerzálnych a solidárnych systémov sociálneho zabezpečenia, ktorými sa zaistí prerozdeľovanie a spravodlivý a dôstojný príjem po skončení pracovného života, pri súčasnom zachovaní udržateľnosti verejných systémov sociálneho zabezpečenia tvorbou pracovných príležitostí s náležitými právami a zvyšovaním miezd;

45. vyzýva Komisiu, Európsky parlament a Radu, aby dôkladne preskúmali potreby žien a ich zapojenie do trhu práce, ako aj horizontálnu a vertikálnu segregáciu na trhu práce, a zároveň pripravili programy v rámci budúceho viacročného finančného rámca (ďalej len „VFR“), ako aj v rámci plánu obnovy s názvom NextGenerationEU;

46. považuje za prioritné prijať opatrenia na podporu rodiny, a to aj pokiaľ ide o poskytovanie primeraných a cenovo dostupných zariadení starostlivosti o deti, čo pozitívne prispeje k zapojeniu žien do trhu práce a k ich vyhliadkam, pokiaľ ide o dôchodok;

47. víta záväzok Komisie monitorovať jej správnu transpozíciu do vnútroštátnych právnych predpisov do roku 2022 v súlade s požiadavkami a zabezpečiť jej úplné vykonávanie;

48. vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala údaje o poskytovaní rôznych druhov starostlivosti (starostlivosť o deti, starostlivosť o starších ľudí a osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby, ktoré potrebujú dlhodobú starostlivosť) na účely štúdie o rozdieloch v starostlivosti ako základu iniciatívy európskej stratégie v oblasti starostlivosti; konštatuje, že príslušná stratégia musí rešpektovať právomoci členských štátov podľa zmlúv, ale jej cieľom bude zlepšiť spoluprácu a koordináciu všetkých opatrení, ktoré by mohli byť prospešné pre neformálnych opatrovateľov v EÚ a pre osoby v ich starostlivosti; zdôrazňuje, že spolupráca na európskej úrovni môže spolu s efektívnym využívaním finančných prostriedkov EÚ prispieť k rozvoju kvalitných, prístupných a cenovo dostupných služieb starostlivosti;

49. víta rozhodnutie Rady aktivovať tzv. všeobecnú únikovú doložku a vyzýva členské štáty, aby investovali do verejných služieb vrátane bezplatnej starostlivosti o deti a zdravotnej starostlivosti s cieľom vytvoriť nové kvalitné pracovné miesta a zmierniť sociálno-ekonomický dosah krízy; domnieva sa, že úsporné opatrenia majú dlhodobo nepriaznivé dôsledky, najmä pre ženy, a nesmú sa vykonávať v období po kríze COVID-19;

50. víta nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE); vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili riešenie straty príjmov žien z nástroja SURE;

51. zdôrazňuje potrebu výrazne zvýšiť investície do služieb, najmä do služieb v oblasti zdravotnej starostlivosti, vzdelávania a dopravy, s cieľom riešiť potreby obyvateľstva a prispieť k nezávislosti, rovnosti a emancipácii žien;

52. víta záväzok Komisie predložiť záväzné opatrenia týkajúce sa transparentnosti odmeňovania, ktoré môžu byť užitočným nástrojom na odhaľovanie rozdielov a diskriminácie v tom istom odvetví a prekonávanie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov; vyjadruje však poľutovanie nad oneskorením, pokiaľ ide o zverejnenie tohto návrhu, a vyzýva Komisiu, aby návrh predložila čo najskôr; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam plnej spolupráce a zapojenia sociálnych partnerov a všetkých zainteresovaných strán v súlade s praxou daného členského štátu a tradíciami; poukazuje však na to, že ešte treba vyriešiť otázku rovnakej odmeny mužov a žien za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty v rôznych segmentoch povolaní, a to s cieľom pokryť rozdiely v odmeňovaní za prácu rovnakej hodnoty na rodovo segregovanom trhu práce, s nižšími mzdami v niektorých odvetviach s početnou prevahou žien, ako je ošetrovateľstvo, opatrovateľstvo, maloobchod, predaj a vzdelávanie na rozdiel napríklad od výroby alebo technických povolaní, ktoré zamestnávajú viac mužov; dôrazne odporúča začlenenie zásady rovnakej odmeny za prácu rovnakej hodnoty u žien a mužov, ktorá by mohla byť vymedzená takto: „Práca sa považuje za prácu rovnakej hodnoty, ak na základe porovnania dvoch skupín pracovníkov, ktoré neboli vytvorené svojvoľne, a s prihliadnutím na také faktory, ako sú pracovné podmienky, stupeň zodpovednosti zverenej pracovníkovi a fyzické či duševné požiadavky na prácu, je vykonávaná práca porovnateľná“; poukazuje na to, že na tento účel sa musia vypracovať rodovo neutrálne nástroje hodnotenia pracovných miest a klasifikačné kritériá;

53. víta hodnotenie Komisie pre súčasný rámec rovnakej odmeny za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty, začatie konzultačného procesu o tom, ako zlepšiť rodovú rovnosť vo svete práce, pripravovanú správu o primeranosti dôchodkov a zváženie poskytovania dôchodkových kreditov za prerušenie kariéry v súvislosti s poskytovaním starostlivosti v systémoch dôchodkového poistenia zamestnancov;

54. vyzýva Komisiu, aby počas nasledujúceho roku predložila revíziu smernice 2006/54/ES v súlade s nedávnym hodnotením fungovania a vykonávania právnych predpisov EÚ o rovnakom odmeňovaní, ako aj s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie; domnieva sa, že súčasťou tejto revízie by malo byť vymedzenie pojmu „práca rovnakej hodnoty“ vo všetkých segmentoch povolaní, ktoré bude zahŕňať rodové hľadisko, ako aj odkaz na viaceré formy diskriminácie a ďalšie opatrenia na zabezpečenie vykonateľnosti smernice;

55. pripomína svoje uznesenie z 30. januára 2020 o rozdieloch v odmeňovaní žien a mužov; žiada okamžitú revíziu akčného plánu a prijatie ambiciózneho nového akčného plánu na riešenie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov do konca roka 2020, v ktorom by sa mali stanoviť jasné ciele členských štátov na zníženie týchto rozdielov v priebehu nasledujúcich piatich rokov a zabezpečiť, aby sa tieto ciele zohľadnili v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny; zdôrazňuje osobitne potrebu zahrnúť do nového akčného plánu prierezovú perspektívu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby do tvorby nových politík na odstránenie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov a na zlepšenie a ďalší rozvoj štatistík, výskumu a analýz zapojili sociálnych partnerov s cieľom lepšie merať a monitorovať pokrok pri odstraňovaní rozdielov v odmeňovaní žien a mužov, pričom osobitná pozornosť sa bude venovať skupinám, ktoré sú predmetom viacnásobnej a prierezovej diskriminácie; vyzýva Komisiu, aby venovala pozornosť faktorom, ktoré vedú k rozdielom v dôchodkoch, a aby podporovala členské štáty v ich opatreniach na ich zníženie zavedením ukazovateľa rozdielu v dôchodkoch žien a mužov s cieľom posúdiť nerovnosti, ktoré sa u žien nahromadili počas celého života;

56. poznamenáva, že daňové politiky majú na jednotlivé druhy domácností rôzny vplyv; zdôrazňuje, že z hľadiska dosiahnutia daňovej spravodlivosti pre ženy môže mať individuálne zdaňovanie zásadný význam; zdôrazňuje negatívny vplyv určitých foriem zdaňovania na mieru zamestnanosti žien a ich ekonomickú nezávislosť a poznamenáva, že daňové politiky by sa mali optimalizovať, aby sa tak posilnili stimuly pre účasť žien na trhu práce; upozorňuje na možné negatívne dôsledky spoločného zdaňovania z hľadiska rozdielov v dôchodkoch žien a mužov; zdôrazňuje, že daňové systémy by nemali vychádzať z predpokladu, že domácnosti svoje finančné prostriedky združujú a delia sa o ne rovným dielom;

zdôrazňuje vplyv menštruačnej chudoby na mnohé európske ženy v dôsledku vysokých cien menštruačných hygienických výrobkov a ich vysokej miery zdaňovania v mnohých členských štátoch, a preto naliehavo vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia proti tejto nepriamej daňovej diskriminácii a menštruačnej chudobe;

57. pripomína, že finančné a daňové politiky majú výrazný prvok rodovej rovnosti; víta záväzok Komisie uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti v rámci VFR, a najmä Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+), s cieľom podporiť účasť žien na trhu práce, rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom a podnikanie žien; zároveň však vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným uplatňovaním rodového hľadiska pri príprave rozpočtu v novom VFR a štrukturálnych fondoch; vyzýva Komisiu, aby ďalej podporovala a skvalitňovala uplatňovanie rodového hľadiska pri príprave rozpočtu, a žiada členské štáty, aby do svojich daňových politík začlenili rodové hľadisko vrátane rodových auditov fiškálnych politík s cieľom odstrániť rodové predsudky súvisiace s daňami;

58. opätovne pripomína potrebu dôraznejšieho zamerania sa na rodovú rovnosť rôznych fázach procesu európskeho semestra a vyzýva na zavedenie piliera rodovej rovnosti a zastrešujúceho cieľa v oblasti rodovej rovnosti do nástupníckej stratégie Európa 2020; naliehavo vyzýva na zapracovanie jasných ukazovateľov rodovej rovnosti a vypracovanie štatistických metód a analýz na monitorovanie pokroku v oblasti rodovej rovnosti s prierezovou perspektívou do výziev pre jednotlivé krajiny uvedených v sociálnom prehľade;

59. zdôrazňuje, že 70 % pracovnej sily sveta v zdravotníctve a sociálnej oblasti predstavujú ženy, ktoré často dostávajú len minimálne mzdy a pracujú za neistých pracovných podmienok, a požaduje vyrovnanie miezd a pracovných podmienok v odvetviach s početnou prevahou žien, ako je ošetrovanie, zdravotníctvo a maloobchod, ako aj odstránenie rozdielov v odmeňovaní a dôchodkoch žien a mužov a segregácie na trhu práce;

60. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby po konzultácii so sociálnymi partnermi vypracovali usmernenia pre ochranu zdravia a bezpečnosť na pracovisku, ktoré by zohľadňovali rodové hľadisko a zameriavali by sa osobitne na povolania v prvej línii, s cieľom chrániť pracovníkov v týchto povolaniach v prípade výskytu ohnísk ochorenia v budúcnosti; zdôrazňuje, že zmeny pracovných podmienok, ako je telepráca, síce poskytujú možnosti na zlepšenie pružných foriem organizácie práce a rovnováhy medzi súkromným a pracovným životom, ale môžu mať vplyv aj na schopnosť odpojenia sa a zvyšovať pracovnú záťaž, pričom žien sa to dotýka omnoho viac než mužov z dôvodu ich prevládajúcej alebo tradičnej úlohy v domácnosti a rodine; vyzýva preto Komisiu, aby predložila legislatívny návrh zohľadňujúci rodové hľadisko o práve odpojiť sa, ako aj smernicu o duševnom zdraví na pracovisku, v ktorej sa uzná úzkosť, depresia a vyhorenie ako choroby z povolania, a aby zaviedla mechanizmy na prevenciu a reintegráciu dotknutých zamestnancov do práce;

61. vyzýva Komisiu, aby zrevidovala smernicu 92/85/EHS s cieľom zabezpečiť, aby ženy v celej Európe mohli využívať voľný pohyb pracovníkov v rovnakej miere ako muži ([39]);

62. zdôrazňuje potrebu, aby členské štáty predkladali dobre vypracované politiky a reformy trhu práce založené na dôkazoch, ktoré de facto zlepšujú pracovné podmienky žien a zvyšujú kvalitu zamestnania;

63. vyzýva Komisiu, aby predložila európsku stratégiu sociálnej ochrany zameranú na voľný pohyb pracovníkov, a najmä feminizáciu chudoby, s osobitným zameraním na domácnosti s jedným rodičom, v ktorých je hlavnou živiteľkou žena;

64. zdôrazňuje, že rovnaké príležitosti a vyššia úroveň účasti žien na trhu práce môžu zvýšiť zamestnanosť, hospodársku prosperitu a konkurencieschopnosť v Európe; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby stanovili ciele na zníženie počtu neistých pracovných miest a nedobrovoľnej práce na kratší úväzok s cieľom zlepšiť situáciu žien na trhu práce;

65. vyzýva Komisiu, aby zaujala osobitný prístup k osamelým matkám, keďže osamelé matky sú hospodársky obzvlášť zraniteľné, pretože často zarábajú menej než muži a je u nich vyššia pravdepodobnosť odchodu z trhu práce, keď sa stanú rodičom; vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti posilnila presadzovanie súčasných právnych nástrojov pre cezhraničné poberanie výživného a zvýšila informovanosť verejnosti o ich dostupnosti; naliehavo vyzýva Komisiu, aby úzko spolupracovala s členskými štátmi s cieľom identifikovať praktické problémy spojené s poberaním výživného v cezhraničných prípadoch a vytvoriť nástroje na účinné presadzovanie platobných povinností;

([39]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/54/EÚ zo 16. apríla 2014 o opatreniach na uľahčenie výkonu práv udelených pracovníkom v súvislosti so slobodou pohybu pracovníkov (Ú. v. EÚ L 128, 30.4.2014, s. 8).

66. poznamenáva, že účasť žien na trhu práce je nižšia ako účasť mužov; zdôrazňuje význam znižovania daní z príjmu pre podporu účasti na trhu práce;

67. naliehavo vyzýva členské štáty, aby podnikli ďalšie kroky v boji proti diskriminácii žien na trhu práce;

68. pripomína, že svet práce sa naďalej vyznačuje nerovnosťou z hľadiska príjmov, kariérnych možností, feminizovaných odvetví, prístupu k sociálnej ochrane, vzdelávania a odbornej prípravy; pripomína, že v záujme dosiahnutia rodovej rovnosti treba riešiť všetky tieto rozmery;

69. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili rovnakú účasť a možnosti na trhu práce pre mužov a ženy a aby venovali pozornosť feminizácii chudoby vo všetkých jej formách vrátane chudoby v starobe, a najmä aby zohľadňovali rodové hľadisko v dostupnosti dôchodkových nárokov a prístupe k nim s cieľom odstrániť rodové rozdiely v starobných dôchodkoch a aby zlepšovali pracovné podmienky vo feminizovaných odvetviach a profesiách, ako je pohostinstvo a stravovanie, cestovný ruch, upratovacie služby a opatrovateľstvo; poukazuje na to, že treba riešiť problematiku kultúrne podmieneného nedocenenia povolaní, ktoré vykonávajú prevažne ženy, a bojovať proti takýmto stereotypom a nadmernému zastúpeniu žien v netypických formách práce; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili rovnaké zaobchádzanie s migrantkami (aj revíziou systému uznávania odborných kvalifikácií), ako aj v prípade iných osobitne zraniteľných skupín žien; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili rozsah kolektívneho vyjednávania na odvetvovej úrovni a zapojenie sociálnych partnerov do tvorby politík, s cieľom podporiť stabilné a kvalitné zamestnanie; zdôrazňuje potrebu stratégií na stimuláciu a podporu podnikateľských iniciatív žien;

70. poznamenáva, že rastúca zákazková ekonomika má vplyv na pracujúcich, ktorí sa menej združujú v odboroch a riskujú neistotu zamestnania v dôsledku faktorov, ako sú nestabilný pracovný čas a príjmy, nedostatočné pokrytie zamestnaneckých práv, neistota spojená so sociálnym zabezpečením a dôchodkami alebo nedostatočným prístupom ku kariérnemu rozvoju a rekvalifikácii; vyjadruje znepokojenie nad tým, že súvisiaca neistota a nestabilita, ktoré sa zhoršili obmedzením pohybu v dôsledku súčasnej krízy, majú mimoriadne negatívny vplyv na ženy, ktoré ešte stále znášajú bremeno starostlivosti na trhu práce s charakteristickými rodovými rozdielmi, a to najmä na tie, ktoré sú predmetom prelínajúcich sa foriem diskriminácie; vyzýva členské štáty, aby zaviedli cielené opatrenia sociálnej ochrany pre ženy v slobodnom povolaní a ženy zamestnané v zákazkovom hospodárstve; vyzýva Komisiu, aby podrobne sledovala vykonávanie smernice 2010/41/EÚ;

71. víta záväzok Komisie prijať akčný plán na vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv; zdôrazňuje, že treba začleniť rodové hľadisko uplatňovaním prierezového prístupu v súlade so zásadami 2 a 3 tohto piliera;

72. zdôrazňuje, že rozdiely v odmeňovaní žien a mužov v mediálnom sektore sú veľké a že novinárky sú predmetom obťažovania, násilia, sexizmu a diskriminácii častejšie než muži; pripomína druhú kapitolu Európskeho piliera sociálnych práv o spravodlivých pracovných podmienkach; vyzýva preto členské štáty, aby zabezpečili právo na spravodlivé a bezpečné pracovné podmienky všetkých pracovníkov v mediálnom sektore;

73. vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na zabezpečenie prístupu migrantiek a utečeniek u zdravotnej starostlivosti, zamestnaniu, potravinám a informačným službám a na zmiernenie rizík ochrany, najmä násilia medzi mužmi a ženami a obchodovania so ženami;

74. nabáda členské štáty, aby prijali dôrazné opatrenia na sankcionovanie podnikov, ktoré nedodržiavajú pracovnoprávne predpisy a diskriminujú medzi mužmi a ženami; okrem toho zastáva názor, že by sa mala uplatňovať podmienka prideľovať finančné prostriedky EÚ podnikom, ktoré majú vysoké pracovné normy a nediskriminujú ženy;

75. naliehavo vyzýva Komisiu, aby sa zasadzovala za viac žien v rozhodovacích funkciách v ekonomike tým, že zdôrazní hospodárske a spoločenské výhody takéhoto prístupu a podelí sa o odporúčané postupy, ako sú verejné ukazovatele výsledkov podnikov v oblasti rovnosti; naliehavo vyzýva Komisiu, aby pokračovala v spolupráci s členskými štátmi, ako aj so súčasným a budúcim predsedníctvom EÚ na prelomení blokády v Rady a prijatí navrhovanej smernice o zastúpení žien vo vrcholových orgánoch a aby s členskými štátmi vypracovala stratégiu zmysluplného zastúpenia všetkých žien z rozličných prostredí na rozhodovacích pozíciách, a to aj vo všetkých inštitúciách EÚ;

76. pripomína, že nedostatočné zastúpenie žien vo verejnom a politickom živote ohrozuje riadne fungovanie demokratických inštitúcií a postupov; vyzýva preto členské štáty, aby podnietili a podporili opatrenia na uľahčenie vyváženej účasti mužov a žien na rozhodovaní na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;

77. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali opatrenia na boj proti fenoménu skleného stropu, ako je napríklad dlhá rodičovská dovolenka, prístup k vysokokvalitnej a cenovo dostupnej starostlivosti o deti a odstránenie všetkých foriem priamej a nepriamej diskriminácie spojených s postupom na trhu práce;

78. víta podporu rodovej rovnosti vo volených orgánoch, ako je Európsky parlament; požaduje zavedenie záväzných opatrení, ako sú kvóty, a zdôrazňuje, že v tejto súvislosti musí slúžiť ako vzor; okrem toho víta oznam Komisie, že mieni ísť príkladom v oblasti riadiacich pozícií a požaduje stratégie na zaručenie zmysluplného zastúpenia žien z rôznych prostredí v rozhodovacích úlohách v rámci Komisie; berie na vedomie úsilie, ktoré sa už vynaložilo v zložení súčasnej Komisie, a zdôrazňuje, že Európsky parlament potrebuje rovnaké ambície; vyzýva členské štáty, aby do svojich volebných systémov zaviedli záväzné kvóty s cieľom zabezpečiť rovnaké zastúpenie žien a mužov v Európskom parlamente aj v národných parlamentoch;

79. víta záväzok Komisie podporovať účasť žien ako voličiek a kandidátok vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2024; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu revízie európskeho volebného aktu, aby sa zabezpečila možnosť dočasne nahradiť poslancov a poslankyne Európskeho parlamentu, ktorí využívajú svoje právo na materskú, otcovskú alebo rodičovskú dovolenku; vyzýva Komisiu, aby zodpovedajúcim spôsobom zrevidovala volebný akt, a Radu, aby túto revíziu schválila;

80. vyzýva ženy, aby boli schopné plniť svoje životné plány aj vo vidieckych a okrajových oblastiach; poukazuje na to, že na to musia mať potrebnú infraštruktúru, že sa musia otvoriť nové oblasti podnikania, uľahčiť návrat do práce a podporovať účasť širokej palety spolupracujúcich partnerov s cieľom podporovať, stimulovať, vytvárať možnosti a presadzovať prístup na trh práce pre takéto ženy, zaistiť rovnaké príležitosti a posilniť sociálnu súdržnosť v dedinách;

81. zdôrazňuje aktívnu a kľúčovú úlohu žien v hospodárstve vo vidieckych oblastiach a vyjadruje poľutovanie nad tým, že pretrvávajú významné rodové rozdiely v oblasti zamestnanosti v poľnohospodárstve a v oblasti prístupu k sociálnemu zabezpečeniu, odbornej príprave, materskej dovolenke a starobným dôchodkom; vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby podporovali projekty určené osobitne pre ženy a zamerané na vytváranie inovačných poľnohospodárskych činností vo vidieckych a vyľudnených oblastiach s cieľom posilniť ich pozíciu na poľnohospodárskom trhu, ktorý môže byť zdrojom nových pracovných miest; naliehavo vyzýva Komisiu, aby identifikovala možnosti financovania v rámci druhého piliera spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) s cieľom zvýšiť prístup žien k pôde a riešiť ich pracovné podmienky vo vidieckych oblastiach, najmä v prípade sezónnych pracovníčok;

82. vyzýva Komisiu, aby zvýšila úsilie pri predkladaní konkrétnych opatrení a osobitných fondov na boj proti feminizácii chudoby a neistej práce s osobitným dôrazom na ženy, ktoré čelia viacerým formám diskriminácie;

83. opakuje svoju výzvu Komisii a členským štátom, pokiaľ ide o uznesenie Európskeho parlamentu z 28. apríla 2016 o ženách pracujúcich v domácnosti a opatrovateľkách v EÚ; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zaviedla rámec pre profesionalizáciu práce a starostlivosti v domácnosti, ktorý povedie k uznaniu a štandardizácii príslušných povolaní a zručností, ako aj k možnosti budovaniu kariéry, a nabáda členské štáty, aby zaviedli systémy profesionalizácie, odbornej prípravy, nepretržitého rozvoja zručností a uznávania kvalifikácií žien v domácnosti a opatrovateliek a aby vytvorili verejné agentúry zamestnanosti s cieľom posilniť profesionalizáciu;

84. vyzýva členské štáty, aby podporovali a rozvíjali politiky v odvetví výkonného umenia, ktoré rešpektujú hodnotu rovnakých príležitostí aj rodovej rovnosti vo všetkých činnostiach, s dôrazom na zmiernenie negatívnych dôsledkov dlhodobých rozdielov a nerovností, ako je rodová priepasť v hudobnom sektore, kde je vo všetkých regiónoch a v Európe približne 70 % mužov a 30 % žien, pričom ženy predstavujú 20 % alebo menej registrovaných skladateľov a textárov, v priemere zarábajú o 30 % menej než muži pracujúci v tomto odvetví, zložili len 2,3 % klasických diel, ktoré sa na koncertoch hrajú, a vlastnia len 15 % nahrávacích spoločností;

85. vyjadruje znepokojenie nad obmedzenou sociálnou mobilitou, ktorá obmedzuje mobilitu pracovnej sily medzi ženami; zdôrazňuje, že treba zlepšiť príležitosti pre mobilitu pracovnej sily v rámci EÚ;

Štvrtok 21. januára 2021

Digitálne politiky na podporu rodovej rovnosti

86. vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným zastúpením žien v odvetviach digitálneho hospodárstva, umelej inteligencie, IKT a STEM z hľadiska vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnania a poukazuje na riziko takéhoto posilňovania a šírenia stereotypov a rodových predsudkov prostredníctvom programovania umelej inteligencie a iných programov; upozorňuje na možné prínosy a príležitosti, ale aj potenciálne výzvy digitalizácie pre ženy a dievčatá a naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila prijatie konkrétnych opatrení na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti pri vykonávaní stratégie jednotného trhu a digitálnej agendy, aby sa dostatočne včas vopred zabránilo všetkým negatívnym vplyvom digitalizácie na ženy a dievčatá a zabezpečilo sa jasné prepojenie medzi záväzkami týkajúcimi sa ukončenia stereotypov a komplexnými opatreniami na zabezpečenie nezávislosti žien pri vytváraní digitálneho trhu práce; vyzýva Komisiu, aby navrhla konkrétne opatrenia na transformáciu technológií a umelej inteligencie na nástroje podporujúce boj za odstránenie rodových stereotypov a umožňujúce dievčatám a ženám študovať odbory STEM a IKT a zotrvať na tejto profesijnej dráhe;

87. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby riešili horizontálnu a vertikálnu segregáciu v oblasti zamestnávania a diskriminačné postupy pri prijímaní rozhodnutí o zamestnávaní nových pracovníkov a o kariérnom postupe vrátane politík, ktoré podporujú začlenenie žien z marginalizovaných skupín na trh práce;

88. žiada, aby sa tradičné modely a rodovo špecifické atribúty povolaní a činností štrukturálne rozčlenili tak, aby sa podporovala sociálna zmena s cieľom prekonať existujúce predsudky a rodové stereotypy; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti je dôležité senzibilizovať všetkých účastníkov procesu výberu študijných kurzov a kariéry;

89. zdôrazňuje význam prístupu k digitálnym zručnostiam a ich rozvoja pre staršie ženy, ženy vo vidieckych oblastiach a ženy a dievčatá v znevýhodnených pozíciách s obmedzeným prístupom k novým technológiám pre to, aby zostali v spojení s aktívnym životom a aby sa im uľahčilo udržiavanie kontaktu s priateľmi a príbuznými;

90. víta záväzok Komisie využiť program Horizont Európa na poskytnutie prehľadu a riešení týkajúcich sa potenciálnych rodových predsudkov v oblasti umelej inteligencie; žiada však, aby sa všetky možné finančné prostriedky použili na podporu projektov, ktoré povzbudia dievčatá a ženy k zlepšeniu ich digitálnych zručností a ktoré ich oboznamujú so STEM;

91. poznamenáva, že v čase udalostí, akou je súčasná pandémia koronavírusu, rastie význam a možnosti práce z domu a práce na diaľku; vyzýva Komisiu, aby do stratégie zahrnula úlohu práce z domu a práce na diaľku ako dôležitého faktora pri dosahovaní rovnováhy pracovného a súkromného života;

Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti vo všetkých politikách EÚ a financovanie politík v oblasti rodovej rovnosti

92. zdôrazňuje, že uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a rodovo responzívne rozpočtovanie sú základnými nástrojmi na posúdenie a zameranie účinkov rôznych politických opatrení a využívania rozpočtu na mužov a ženy a mali by sa využívať počas celého procesu tvorby politík a v rámci všetkých rozpočtových opatrení;

93. opätovne zdôrazňuje význam uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti ako systematického prístupu k dosiahnutiu rodovej rovnosti; víta preto novovytvorenú pracovnú skupinu Komisie pre rovnosť a žiada, aby táto pracovná skupina dostala adekvátnu odbornú prípravu a zdroje a aby o svojej činnosti pravidelne podávala správy výboru FEMM; zdôrazňuje význam transparentnosti a zapojenia organizácií pre práva žien a organizácií občianskej spoločnosti z rôzneho prostredia; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zapracovala ustanovenia, na základe ktorých bude generálne riaditeľstvá povinné zohľadňovať vstupy uvedenej pracovnej skupiny, a aby vypracovala kurzy odbornej prípravy pre všetkých zamestnancov, ako aj postupy na monitorovanie a posudzovanie rodovej citlivosti procesov podľa svojej úlohy;

94. vyzýva Komisiu, Európsky parlament a Radu, aby vytvorili tematický podprogram pre ženy vo vidieckych oblastiach prostredníctvom strategických plánov spoločnej poľnohospodárskej politiky financovaných z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV); zdôrazňuje, že cieľom tohto podprogramu by mala byť podpora zamestnanosti žien a podnikania žien s využitím príležitostí spojených s agroturistikou a rozvojom digitálnych dedín, zlepšenie prístupu farmárok k pôde, úverovým a finančným nástrojom, zručnostiam a výkonnosti prostredníctvom vzdelávania, odbornej prípravy a poradenských služieb, väčšej účasti v miestnych akčných skupinách a rozvoja miestnych partnerstiev v rámci programu Leader; v tejto súvislosti vyzýva na vyčlenenie finančných prostriedkov EÚ na lepšie životné a pracovné podmienky vo vidieckych oblastiach vrátane lepšieho prístupu k službám a rozvoja infraštruktúry, s osobitným dôrazom na prístup k širokopásmovému internetu, ako aj na podporu podnikateľských iniciatív a prístupu k úverom, čím sa posilní postavenie žien vo vidieckych oblastiach; vyzýva

členské štáty, aby si vymieňali osvedčené postupy týkajúce sa profesijného postavenia pomáhajúcich partnerov v odvetví poľnohospodárstva, a tým riešili práva žien v oblasti sociálneho zabezpečenia vrátane materskej dovolenky alebo dôchodkových nárokov, a žiada, aby Komisia v tejto súvislosti vypracovala usmernenia;

95. vyzýva Komisiu, aby zlepšila podnikanie žien a prístup k úverom a kapitálovému financovaniu prostredníctvom programov a fondov EÚ a víta jej zámer zaviesť nové opatrenia na podporu začínajúcich podnikov pod vedením žien a inovatívnych malých a stredných podnikov v roku 2020 a posilniť rodovú rovnosť v rámci programu Horizont Európa; zdôrazňuje, že požiadavka, aby žiadatelia predkladali plány pre oblasť rodovej rovnosti, je kľúčovým nástrojom na dosiahnutie pokroku v tejto oblasti; zdôrazňuje, že je potrebné zvýšiť informovanosť o existujúcich a budúcich možnostiach financovania EÚ pre ženy a dievčatá a zvýšiť viditeľnosť ženských vedúcich pracovníčok s cieľom vytvoriť silnejšie vzory a prelomiť existujúce stereotypy;

96. zdôrazňuje, že reakcia na epidémiu COVID-19 by sa mala využiť na vytvorenie dodatočných rozpočtových zdrojov, ktoré by členské štáty mohli mobilizovať na podporu obetí násilia;

97. vyjadruje hlboké znepokojenie nad skutočnosťou, že Európska zelená dohoda a súvisiace iniciatívy nezahŕňajú ani rodové hľadisko ani žiadny odkaz na rodovú rovnosť; naliehavo žiada, aby sa uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti začlenilo do politík EÚ v oblasti životného prostredia a klímy, napríklad do zelenej dohody, a zdôrazňuje, aby sa k všetkým týmto politikám vykonávali posúdenia vplyvu na rodovú rovnosť s cieľom zabezpečiť, aby riešili existujúce rodové nerovnosti a iné formy sociálneho vylúčenia; žiada Komisiu, aby zintenzívnila finančnú a inštitucionálnu podporu s cieľom presadzovať opatrenia v oblasti klímy spravodlivé z rodového hľadiska a nastoliť silné politické opatrenia na podporu rovnakej účasti žien v rozhodovacích orgánoch a klimatických politikách na vnútroštátnej a miestnej úrovni, ktoré sú nevyhnutné pre dosiahnutie klimatickej spravodlivosti z dlhodobého hľadiska, a aby sa ženy a dievčatá uznávali a podporovali ako nositeľky zmien;

98. vyzýva Komisiu, aby vypracovala plán na splnenie záväzkov obnoveného akčného plánu pre rodovú rovnosť odsúhlaseného na konferencii COP25 a aby vytvorila stále kontaktné miesto EÚ pre rodovú rovnosť a zmenu klímy s dostatočnými rozpočtovými zdrojmi na vykonávanie a monitorovanie opatrení v oblasti klímy so zreteľom na rodovú rovnosť v EÚ a na celom svete;

99. zdôrazňuje potrebu zvýšiť zdroje dostupné pre programy EÚ zamerané na podporu rodovej rovnosti a práv žien; vyzýva Komisiu, aby zvýšila úsilie o zavedenie rodovo responzívnej prípravy rozpočtu ako neoddeliteľnej súčasti rozpočtového postupu vo všetkých jeho fázach a rozpočtových riadkoch a pre cielené opatrenia doplnila samostatné rozpočtové riadky; zdôrazňuje, že každé nové opatrenie, mechanizmus alebo stratégia by sa mali podrobiť posúdeniu vplyvu na rodovú rovnosť; vyzýva Komisiu a Radu, aby v tejto súvislosti investovali do hospodárstva v odvetví starostlivosti a prijali dohodu o starostlivosti pre Európu, ktorou sa doplní Európska zelená dohoda; víta skutočnosť, že uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti bude vôbec prvýkrát horizontálnou prioritou vo VFR a bude ho sprevádzať posúdenie vplyvu na rodovú rovnosť a monitorovanie programov;

100. vyzýva Komisiu, aby pri formovaní najnovších európskych politík a stratégií, ktoré prispejú k zvýšeniu ekonomickej nezávislosti žien a znižovaniu nerovností v tejto oblasti v dlhodobom horizonte, zohľadnila rodovú rovnosť a hľadisko životného cyklu;

101. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podnikli kroky s cieľom zabezpečiť pre ženy možnosti profitovať z príležitostí vyplývajúcich z ekologickej transformácie; zdôrazňuje, že v politikách zamestnanosti súvisiacich s udržateľnosťou a spravodlivou transformáciou by sa malo uplatňovať rodové hľadisko s cieľom vytvoriť politiky, ktoré umožnia náležitú rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom a zabezpečia rovnakú odmenu, dôstojný príjem, osobný rozvoj a primeranú sociálnu ochranu; naliehavo žiada, aby projekty financované v rámci environmentálnych programov a prístupu k investíciám na opatrenia v oblasti klímy zahŕňali rodové hľadisko;

102. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zvýšili rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien v športe ako celku vzhľadom na silnú a nepopierateľnú úlohu, ktorú môže šport zohrávať pri pomoci ženám a dievčatám pri odstraňovaní rodových stereotypov, budovaní dôvery a posilňovaní ich vodcovských schopností; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby poskytli účinné platformy na podporu ženských vzorov a predstaviteliek žien s medzinárodným, vnútroštátnym a miestnym dosahom; vyzýva členské štáty, aby podporovali a rozvíjali politiky na boj proti rodovým rozdielom v odmeňovaní a rozdielom v odmeňovaní, ako aj proti akémukoľvek druhu násilia páchaného na ženách a dievčatách v športe a aby zabezpečili väčšie pokrytie žien v športových médiách a rozhodovacích pozíciách; vyzýva Komisiu, aby začlenila športu do plánovanej kampane proti stereotypom;

Štvrtok 21. januára 2021

103. vyzýva EÚ, aby v rámci reakcie na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 prijala prierezovú perspektívu a hľadisko rodovej rovnosti a aby z nástroja obnovy a odolnosti vyčlenila dostatočný objem finančných prostriedkov na opatrenia pre rodovú rovnosť, a to najmä v prefeminizovaných odvetviach, a na ďalší vývoj v oblasti práv žien; žiada, aby sa financovanie zakladalo na merateľnej zásade uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti, prostredníctvom ktorej možno zaručiť spravodlivé, primerané a logické rozdeľovanie finančných prostriedkov; okrem toho požaduje osobitný fond na boj proti koronavírusu zameraný na rodovú rovnosť s cieľom podporiť boj proti existujúcim nerovnostiam;

104. potvrdzuje potrebu ďalšieho začlenenia rodového hľadiska do pripravovanej stratégie pre oblasť rovnosti osôb so zdravotným postihnutím 2021, pričom náležitú pozornosť treba venovať zlepšeniu prístupu na trh práce cielenými opatreniami a akciami;

105. pripomína svoje uznesenie z 29. novembra 2018 o situácii žien so zdravotným postihnutím ([40]); naliehavo vyzýva Komisiu, aby v rámci európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia po roku 2020 predložila konsolidovaný návrh, ktorý bude zahŕňať vypracovanie pozitívnych opatrení zameraných na ženy so zdravotným postihnutím s cieľom podporiť ich úplnú a účinnú účasť na trhu práce a odstrániť diskrimináciu a predsudky, ktorým čelia, vrátane opatrení na podporu zamestnanosti, odbornej prípravy, pracovných umiestnení, rovnakých kariérnych postupov, rovnakej odmeny, prístupnosti pracoviska a jeho primeraných úprav a ďalšieho vzdelávania, pričom bude venovať pozornosť ich digitálnemu začleneniu a potrebe zabezpečiť rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom; takisto žiada, aby opatrenia týkajúce sa rozdielov v odmeňovaní žien a mužov, v dôchodkoch a v starostlivosti explicitne riešili potreby rodičov a opatrovateľov detí so zdravotným postihnutím, najmä žien a domácností s jedným rodičom; poukazuje na potrebu záruky práv osôb so zdravotným postihnutím, ktorej súčasťou budú osobitné opatrenia zamerané na potreby žien so zdravotným postihnutím, ako aj nutnosť posilniť záruku pre mladých ľudí;

106. žiada Komisiu, aby pomohla najmä najzraniteľnejším ženám; vyzýva preto, aby Komisia vo všetkých príslušných opatreniach stratégie venovala plnú pozornosť potrebám žien;

107. upozorňuje na nedostatočné zohľadňovanie rodového hľadiska v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci; zdôrazňuje, že uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti by malo byť neoddeliteľnou súčasťou rozvoja politík v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) a preventívnych stratégií vo všetkých odvetviach, a to aj v rámci nadchádzajúceho preskúmania Komisie týkajúce sa strategického rámca v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci po roku 2020; naliehavo vyzýva Komisiu, členské štáty a sociálnych partnerov, aby ako choroby z povolania a choroby súvisiace so zamestnaním uznali tie ochorenia, ktoré ešte nie sú zatiaľ ako také uznané a ktoré sú mimoriadne rozšírené vo feminizovaných zamestnaniach, ako aj choroby, ktoré postihujú osobitne ženy, aby uplatňovali hľadisko rodovej rovnosti v oblasti zdravia a bezpečnosti v povolaniach, v ktorých prevažujú muži, v ktorých stále existuje mnoho nedostatkov, a to aj vo vzťahu k hygienickým zariadeniam, pracovným zariadeniam alebo osobným ochranným prostriedkom, aby zabezpečili ochranu materstva a bezpečnosť na pracovisku a opatrenia na uľahčenie návratu do zamestnania po materskej dovolenke a posúdili pracovné riziká vo feminizovaných odvetviach vrátane práce a starostlivosti v domácnosti;

108. žiada Komisiu, aby vzhľadom na preukázané prínosy ľudského materského mlieka pre novorodencov podporovala dojčenie, a to najmä u predčasne narodených detí; vyzýva Komisiu, aby podporovala politiky, ktorými sa zlepší využívanie ľudského materského mlieka tak na dojčenie, ako aj jeho darovanie pre predčasne narodené deti, a aby podporovala cezhraničné využívanie bánk materského mlieka s cieľom zabezpečiť, aby ženy v pohraničných regiónoch mohli v prípade potreby využívať túto pomoc;

109. zdôrazňuje, že zdravotné postihnutie by sa malo zahrnúť ako aspekt do všetkých všeobecných iniciatív v oblasti rodovej rovnosti podporovaných v Európskej únii; Naliehavo žiada, aby všetky všeobecné iniciatívy v oblasti rodovej rovnosti presadzované v Európskej únii zahŕňali hľadisko zdravotného postihnutia; naliehavo žiada, aby bola zaručená ochrana obetí rodovo motivovaného násilia so zdravotným postihnutím v opatrovníctve alebo v inom režime s obmedzenou právnou spôsobilosťou, a na tento účel nalieha na účinný prístup tejto skupiny k spravodlivosti, ako aj na školenie a podporu spôsobilosti odborníkov z osobitných služieb zapojených do procesu (napríklad z oblasti trestného súdnictva alebo zdravotníckych pracovníkov); naliehavo žiada, aby sa vytvoril prístupný a nestereotypný vzdelávací systém, ktorý umožňuje dievčatám a ženám so zdravotným postihnutím vybrať si študijný odbor a prácu podľa ich želania a talentu bez toho, aby boli obmedzované nedostupnosťou, predsudkami a stereotypmi; podporuje zapojenie žien so zdravotným postihnutím ako modelov zmien v rodovej rovnosti a hnutia za práva žien; podporuje účasť žien so zdravotným postihnutím ako modelov zmeny v hnutiach za rodovú rovnosť a práva žien; naliehavo žiada, aby boli ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím vrátane tých, ktoré sú v ústavoch, začlenené do všetkých plánov prevencie s cieľom predchádzať prípadom rakoviny prsníka a krčka maternice v členských štátoch, ako aj začlenenie tejto skupiny do všetkých programov zameraných na boj proti HIV/AIDS a iných programov zameraných na odstránenie pohlavne prenosných chorôb; naliehavo žiada, aby boli všetky zhromaždené ukazovatele a údaje o otázkach rodovej rovnosti rozčlenené podľa veku, zdravotného postihnutia a pohlavia.

([40]) Ú. v. EÚ C 363, 28.10.2020, s. 164.

Zvrátenie odmietavého postoja k rodovej rovnosti

110. zdôrazňuje potrebu pravidelnej výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi, Komisiou a zainteresovanými stranami (ako sú zdravotníci, regulačné orgány a organizácie občianskej spoločnosti), pokiaľ ide o rodové aspekty v oblasti zdravia vrátane usmernení pre komplexnú vzťahovú výchovu, problematiky SRZP a rodovo citlivých reakcií na epidémie; vyzýva Komisiu, aby počas vykonávania súčasnej stratégie rodovej rovnosti zabezpečila ďalšie opatrenia a podporu s cieľom zaručiť SRZP a aby zahrnula SRZP do svojej budúcej stratégie EÚ v oblasti zdravia; vyzýva Komisiu, aby podporovala členské štáty pri posilňovaní ich systémov zdravotnej starostlivosti a poskytovaní vysokokvalitného všeobecného prístupu k všetkým zdravotníckym službám a pri znižovaní rozdielov v prístupe k službám zdravotnej starostlivosti vrátane služieb v oblasti SRZP medzi členskými štátmi a v rámci nich; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby zaručili bezpečný, včasný a úplný prístup k SRZP a potrebným službám zdravotnej starostlivosti;

111. žiada Komisiu, aby v rámci pripravovanej stratégie EÚ v oblasti zdravia riešila nerovnosti v oblasti zdravia so zameraním na prístup k preventívnej zdravotnej starostlivosti vo všetkých etapách života, zdravie a bezpečnosť žien na pracovisku a na osobitný rodový dôraz v európskom pláne na boj proti rakovine; opätovne zdôrazňuje význam rodovo špecifickej medicíny a výskumu, a preto zdôrazňuje, že investície do rozdielov medzi ženami a mužmi, pokiaľ ide o ich zdravie, by sa mali podporovať prostredníctvom programu Horizont Európa s cieľom umožniť, aby systémy zdravotnej starostlivosti lepšie reagovali na rôzne potreby žien a mužov;

112. vyzýva Komisiu, aby podporovala výskum nehormonálnej antikoncepcie pre ženy s cieľom poskytnúť im viac alternatív a aby takisto podporovala výskum antikoncepcie pre mužov s cieľom zabezpečiť rovnosť v prístupe k antikoncepcii a v jej používaní, ako aj spoločnú zodpovednosť;

113. žiada o podporu obhajcov práv žien a organizácií pre práva žien v EÚ a na celom svete vrátane organizácií SRZP a LGBTI+ osôb, a to vyčlenením zvýšenej finančnej podpory v budúcom VFR; zdôrazňuje okrem toho ich finančné ťažkosti vyplývajúce zo súčasnej krízy a vyzýva na zvýšenie objemu finančných prostriedkov s cieľom dostatočne financovať ich nepretržitú prácu; vyjadruje hlboké znepokojenie nad odmietavým postojom k uznávaným právam žien a rodovej rovnosti v niektorých členských štátoch, a najmä nad pokusmi o ďalšiu kriminalizáciu starostlivosti v prípade umelého prerušenia tehotenstva a o obmedzovanie prístupu mladých ľudí ku komplexnej sexuálnej výchove v Poľsku, ako aj nad prijatou reformou, ktorá obmedzuje práva transrodových a intersexuálnych osôb v Maďarsku; žiada o neustále monitorovanie súčasného stavu, pokiaľ ide o práva žien a rodovú rovnosť vrátane dezinformácií a regresívnych iniciatív vo všetkých členských štátoch, a o vytvorenie výstražného systému, ktorý upozorní na regresiu; vyzýva Komisiu, aby podporila štúdie analyzujúce súvislosť medzi antidemokratickými hnutiami a útokmi a dezinformačnými kampaňami na tému práv žien a rodovej rovnosti, ako aj demokracie, a vyzýva Komisiu, aby analyzovala ich základné príčiny a zintenzívnila svoje úsilie v boji proti nim rozvíjaním overovania faktov, protiargumentov a informačných kampaní;

114. vyzýva Komisiu, aby uskutočnila celosvetovú kampaň proti čoraz väčšiemu počtu útokov namierených proti nim a aby zabezpečila prepustenie obhajcov ľudských práv s osobitným zameraním na obhajcov práv žien; žiada, aby sa do usmernení EÚ o obhajcoch ľudských práv okamžite doplnila príloha zameraná na uznanie a prípravu ďalších stratégií a nástrojov s cieľom zabezpečiť lepšiu a účinnejšiu reakciu na osobitnú situáciu, hrozby a rizikové faktory, ktorým čelia obhajkyne ľudských práv;

115. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby chránili ženy, ktoré sú obzvlášť zraniteľné viacnásobnou diskrimináciou, aby uznali prierezové formy diskriminácie, s ktorými sa ženy stretávajú na základe pohlavia, etnickej príslušnosti, národnosti, veku, zdravotného postihnutia, sociálneho stavu, sexuálnej orientácie a rodovej identity či migračného štatútu, a aby pri vykonávaní opatrení zabezpečili zohľadňovanie osobitných potrieb týchto skupín a reakciu na ne;

116. pripomína svoje uznesenie z 12. februára 2019 o potrebe posilneného strategického rámca EÚ pre národné stratégie začleňovania Rómov po roku 2020 ([41]), v ktorom sa uvádza, že vo väčšine členských štátov sa nezaznamenalo žiadne zlepšenie v prístupe k zamestnaniu, že existujú vážne obavy v súvislosti s bývaním a v oblasti chudoby sa dosiahol len malý pokrok a že je potrebný silný rodový rozmer v rámci EÚ; vyjadruje znepokojenie nad nenávistnými prejavmi proti Rómom v súvislosti s pandémiou COVID-19 a nad ďalšími obmedzeniami, ktoré prijali niektoré členské štáty s cieľom zaviesť v rómskych komunitách karanténu, a obáva sa negatívnych dôsledkov pre najzraniteľnejšie skupiny Rómov, ako sú dievčatá, mladé ženy, staršie ženy, osoby so zdravotným postihnutím alebo LGBTIQ+ osoby; víta prijatie strategického rámca EÚ v oblasti rovnosti a začleňovania Rómov, čo umožní analyzovať vplyv koronavírusu na rómske komunity a prijať opatrenia na zabránenie odmietavého postoja voči nim;

117. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vytvorila konkrétny rámec pre práva a ochranu osôb poskytujúcich sexuálne služby počas krízy a po nej; ďalej trvá na tom, že je dôležité doňho zahrnúť opatrenia a stratégie na boj proti diskriminácii, ktorej osoby poskytujúce sexuálne služby čelia v oblasti prístupu k financovaniu, bývaniu, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu a iným službám;

118. Zdôrazňuje, že audiovizuálne a tlačové médiá sú jedným z odvetví so značnou kultúrnou, sociálnou a hospodárskou váhou, ktoré odrážajú a formujú spoločnosť a kultúru; vyjadruje poľutovanie nad tým, že ženy sú veľmi nedostatočne zastúpené na kľúčových kreatívnych pozíciách v tomto odvetví vrátane filmového priemyslu v Európe a na celom svete; vyzýva Komisiu, aby riešila rodové stereotypy v médiách a presadzovala obsah založený na rodovej rovnosti; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať mediálnu gramotnosť a pre všetky príslušné zainteresované strany zabezpečovať iniciatívy v oblasti mediálneho vzdelávania s ohľadom na rodové hľadisko; vyzýva členské štáty, aby prijali právne predpisy zakazujúce sexistické reklamy v médiách a podporovali odbornú prípravu a praktické kurzy boja proti rodovým stereotypom na školách v odboroch žurnalistika, komunikácia, médiá a reklama; vyzýva Komisiu, aby pomáhala pri výmene odporúčaných postupov v oblasti boja proti sexistickej reklame; vyzýva členské štáty, aby vypracovali a vykonávali politiky na odstránenie pretrvávajúcich nerovností v rámci celého audiovizuálneho sektora s cieľom poskytnúť a zlepšiť príležitosti pre ženy a dievčatá;

Rodová rovnosť prostredníctvom vonkajších vzťahov EÚ

119. V súlade s článkom 8 ZFEÚ, podľa ktorého by EÚ vo všetkých svojich činnostiach usilovať o odstraňovanie nerovností a podporovať rovnosť mužov a žien, žiada o súdržnosť a vzájomné posilnenie vnútorných a vonkajších politík EÚ, pokiaľ ide o zásadu viacnásobnej diskriminácie, uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti a zásadu rodovej rovnosti, boj proti rodovým stereotypom a normám, ako aj škodlivým praktikám právnym predpisom, a podporu rovnakého užívania ľudských práv zo strany žien v plnej miere prostredníctvom vonkajších vzťahov; v tejto súvislosti zdôrazňuje najmä obchodné politiky EÚ, rozvojovú spoluprácu a politiky v oblasti ľudských práv; zdôrazňuje primárnu úlohu posilnenia postavenia žien s cieľom účinne vykonávať rozvojové politiky; pripomína význam vzdelávania žien a dievčat v EÚ, ako aj v partnerských krajinách; zdôrazňuje, že vzdelávanie nie je len právom, ale aj kľúčovým nástrojom na boj proti skorým a núteným manželstvám a tehotenstvám mladistvých; trvá na potrebe, aby vonkajšia politika EÚ pomohla udržať dievčatá v školách, aby mohli prioritne pokračovať vo svojom vzdelávaní v partnerských krajinách; víta obnovenie záväzku dodržiavať práva žien a dievčat a odkaz na ciele udržateľného rozvoja, a najmä na cieľ udržateľného rozvoja č. 5 ako kľúčový rámec stratégie rodovej rovnosti;

120. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi monitorovala Pekinskú akčnú platformu, akčný program ICPD a výsledky ich hodnotiacich konferencií a všetky ciele udržateľného rozvoja vrátane cieľov 3.7 a 5.6 a usilovala o ich úplné vykonávanie, v rámci EÚ aj mimo nej, s využitím ukazovateľov v súlade s globálnym rámcom ukazovateľov OSN pre ciele udržateľného rozvoja;

121. víta nový akčný plán pre rodovú rovnosť III (GAPIII ako kľúčový nástroj na podporu rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat vo vonkajších vzťahoch; zdôrazňuje, že tento dokument musia sprevádzať jasné, merateľné a časovo ohraničené ukazovatele vrátane rozdelenia úloh a zodpovednosti medzi jednotlivé subjekty; víta skutočnosť, že v novom akčnom pláne sa zachováva cieľ zabezpečiť, aby 85 % všetkých nových programov prispievalo k rodovej rovnosti; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa nestanovil nový cieľ, na základe ktorého by rodová rovnosť bola hlavným cieľom

([41]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0075.

20 % programov; žiada, aby nový Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce uprednostňoval rodovú rovnosť a práva žien v rámci geografických a tematických programov v tomto zmysle; víta posun v inštitucionálnej kultúre útvarov Komisie a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť s cieľom účinnejšie plniť záväzky EÚ týkajúce sa práv žien a rodovej rovnosti;

122. vyzýva Komisiu, aby naďalej posilňovala úlohu EÚ ako katalyzátora rodovej rovnosti na celom svete.

123. vyzýva Komisiu na podporu hlbšieho porozumenia voči potrebám migrantiek a žiadateliek o azyl, pokiaľ ide o prístup k zdravotnej starostlivosti a vzdelávaniu a finančné zabezpečenie, s cieľom zabrániť riziku ich vykorisťovania a zabezpečiť dodržiavanie ich práv;

124. konštatuje, že Komisia sa musí zaoberať osobitnou situáciou ochrany žien pred rodovo motivovaným násilím v migračných a azylových prijímacích zariadeniach, a požaduje upravenú infraštruktúru pre ženy a dievčatá a tam, kde to je potrebné, vhodnú odbornú prípravu zamestnancov týchto zariadení;

125. víta obchodnú politiku EÚ založenú na hodnotách s vysokou úrovňou ochrany pracovných a environmentálnych práv, ako aj dodržiavania základných slobôd a ľudských práv vrátane rodovej rovnosti; pripomína, že vo všetkých obchodných a investičných dohodách EÚ sa musí zohľadňovať rodové hľadisko a musia zahŕňať ambicióznu a vymáhateľnú kapitolu o obchode a udržateľnom rozvoji; víta záväzok Komisie po prvýkrát zabezpečiť začlenenie osobitnej kapitoly o obchode a rodovej rovnosti do modernizovanej dohody o pridružení s Čile, opierajúc sa o jestvujúce príklady na medzinárodnej úrovni;

126. opakovane vyjadruje svoju neustálu podporu činnosti Komisie v tejto oblasti;

o

o o

127. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.